БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 115 (3853).

14 ИЮНЬ ЖУМА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Энгельс номли колхозда Обид Каримов звеноси бу йил 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришга қарор қилган. Шу кунгача ғўза икки марта сифатли культивациядан чиқарилди. Суратда: О. Каримов.

Т. Рўзиматов фотоси.

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Москва» колхозининг аъзолари об-ҳаво ноқулай келган бу йилги шароитда ҳам зиммадаги социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Мўл ҳосил учун курашда Давлат Қамбаров звеноси олдингилар қаторида бормоқда. Суратда: звено бошлиғи Д. Қамбаров ғўзаларни культивация қилаётир.

А. Абалян фотоси.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг бешинчи съезди жонажон Коммунистик партияга, унинг ленинчи Марказий Комитетига қизғин салом йўллайди. Сиёсий ва илмий билимларни пропаганда қилиш соҳасидаги меҳнатимизга юксак баҳо берганлиги учун, жамият фаолиятини ривожлантириш ва такомиллаштириш тўғрисида, унинг мамлакат ғоявий ва маданий турмушидаги ролини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги учун съезд жамият сафларига бирлашган совет зиёлиларининг икки миллион кишилик армияси номидан КПСС Марказий Комитетига чуқур миннатдорчилик изҳор қилади. Бу эса бизнинг зиммамизга меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдан иборат фахрли ва олижаноб ишда ҳормай-толмай, тағин ҳам зўр ғайрат билан қатнашиш вазифасини юклайди.

Коммунистик партия Ленин идеалларига чексиз садоқат руҳида тарбиялаб етиштирган чинакам халқ зиёлилари бўлмиш совет зиёлилари ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларга ўзларининг бунёдкорлик ҳаёти, ижодий меҳнати, ўзининг бутун фикри-зикри билан чамбарчас боғланган, халқ билан ҳамнафас бўлиб, Ленин партияси раҳбарлигида коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун фидокорона курашмоқда.

Янги жамиятни бунёд этиш мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантириш учун ҳам, бутун жамият турмушини ўзгартириш учун ҳам илмий билимларнинг тарихда мисли кўрилмаган ҳажмига эга бўлишини талаб қилади. Совет халқи марксизм-ленинизм ҳазинасидан маънавий куч олиб туради, инсоният тўплаган бой маънавий меросдан эҳтиёт қилиб ва оқилона фойдаланади, илғор фан ва техника муваффақиятларини ўзлаштиради ва турмушга татбиқ этади.

Партия Марказий Комитети съездимизга йўллаган табрикномасида илмий билимларни оммавий пропаганда қилишни кенг қулоч ёйдиришга, КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашнинг олдинги сафида бўлишга, совет кишиларини меҳнатга ва ижтимоий мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга, фан, техника, маданиятнинг энг янги муваффақиятларини ҳар томонлама оммалаштиришга, меҳнаткашларнинг сиёсий онглилигини ва юксак билимдонлигини ривожлантиришга кўмаклашишга даъват қилди. КПСС Марказий Комитетининг табрикномасида ўртага қўйилган вазифаларни биз жамият фаолиятининг жанговар программаси деб қабул қиламиз.

Меҳнаткашларда илмий дунёқарашни шакллантиришда партияга тағин ҳам кўпроқ ёрдам бериш, совет кишиларини марксизм-ленинизм назарияси билимлари билан, партия сиёсатини чуқур тушуниш билан қуроллантириш, уларнинг умумий билим ва маданий савиясини ошириш, совет ватанпарварлиги ва интернационализм, коммунистик идеалларга чексиз садоқат руҳида тарбиялаш учун биз ўзимизнинг ҳамма билимларимиз ва куч ғайратимизни сарфлаймиз.

КПСС Марказий Комитетининг 1968 йил апрель Пленуми тарихий ривожланишнинг ҳозирги босқичи социализм билан капитализм ўртасидаги идеология курашининг кескин ўткирлашганлиги билан характерланади, деб таъкидлади. Шундай шароитда идеология ишини кучайтириш, душман идеологиясига қарши муросасиз, ҳужумкор кураш олиб бориш, меҳнаткашларда коммунистик эътиқодни, ғоявий матонатни, бузғунчи буржуа таъсирининг ҳар қандай шаклларига қарши тура олиш хислатларини тарбияламоқ учун мавжуд воситаларнинг ҳаммасидан фойдаланиш — «Билим» жамияти ҳар бир аъзосининг, барча совет зиёлиларининг энг муҳим бурчи эканлигини тушунамиз.

Биз ёшларни тарбиялашга бундан буён ҳам алоҳида эътибор берамиз, революцион назарияни ўрганишда, ижтимоий турмушнинг мураккаб жараёнлари ва ҳодисаларига синфий позицияда туриб баҳо беришда уларга ёрдам кўрсатаверамиз, коммунизмнинг ёш қурувчилари бўлган йигит ва қизларни ғоявий жиҳатдан чиниқтираверамиз.

Ҳозирги кунларда доҳий мутафаккир, улуғ йўлбошчи ва Коммунистик партия билан Совет давлатининг асосчиси — Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик мамлакат ғоявий ҳаётидаги энг муҳим воқеадир. Биз шу шонли юбилей байрамига тайёргарлик кўриш даврида марксизм-ленинизм зафарли ғояларининг кенг кўламда пропаганда қилишни авж олдиришга қаттиқ бел боғлаганмиз. Биз Ленин юбилейини муносиб кутиб олмоқ учун ҳамма чораларни кўрамиз.

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг V съезди КПСС ленинчи Марказий Комитетини ишонтириб шуни айтадики, жамиятнинг барча аъзолари, коммунистлар ва партиясизлар сиёсий ва илмий билимлар пропагандасини тағин ҳам кенг қулоч ёздирадилар, ўз ҳаётлари ва фаолиятларини коммунистик қурилиш практикаси билан маҳкамроқ боғлаб олиб борадилар, партия раҳбарлигида бундан буён ҳам коммунизм тантанаси учун курашнинг улуғ ишига садоқат билан хизмат қила берадилар.

Совет зиёлилари ҳамиша халқ билан бирга, Ленин партияси билан бирга бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлаверади.

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ ПЛЕНУМИ

12 июнда Ўзбекистон архитекторлар Союзи правлениесининг пленуми бўлди. Пленумда правление президиуми сайланди.

Ф. Ю. Турсунов Ўзбекистон архитекторлар Союзи правлениесининг раиси қилиб, К. С. Крюков, Л. Н. Травянко, Т. Ф. Қодирова раис ўринбосарлари, Т. А. Ҳидоятов правление секретари қилиб сайландилар.

* * *

Ўзбекистон архитекторлар Союзи ревизия комиссиясининг биринчи мажлисида М. Тўхтахўжаева комиссиянинг раиси қилиб сайланди.

(ЎзТАГ).

МУҲАММАД ЗОҲИР ШОҲ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

АДЛЕР, 13 июнь. (ТАСС). Бугун Афғонистон қироли Муҳаммад Зоҳир шоҳ ва қиролича Умайра Қобулга учиб кетдилар.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

БУКА. 2-«Пискент» совхозидаги Юсуф Арслонов бошлиқ звенонинг аъзолари ғўза парваришини сифатли ўтказмоқдалар, чопиқда ва культивацияда бошқа звеноларга ўрнак бўлмоқдалар. Ҳозир далаларни айланган киши звено карталаридан биронта ҳам бегона ўтни топа олмайди. Ниҳоллар гуркираб ўсмоқда. Олди ғўзалар шонага кирди.

ЧИНОЗ. Янгийўлдаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг комплекс механизациялашган звеноларида иш қизғин. Абдулла Алимов бошлиқ звенодаги ана шундай ишда толиқмас, серғайрат ёшлардан Ойгул Назимова, Мафуза Аметова, Аноргул Аҳилбоева кабилар ҳар куни унумли ишлашяпти. Шунинг учун ҳам топшириқ 1.5 баравардан ошириб адо этилмоқда. Ишнинг сифати ҳам яхши, улар ишлаётган карталарда бегона ўт йўқ.

Ҳ. ТОШМАТОВ.

ТЎЙТЕПА. Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхози далаларида ғўза парвариши қизғин олиб борилаяпти. Ҳар гектар ердан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашаётган Эркабой Мўминов бошлиқ участка деҳқонлари қатор ораларини иккинчи марта ишловдан чиқардилар, кўчатларни бегона ўтдан тозаладилар.

А. ҚУРБОНОВ.

ОҚҚЎРҒОН. Султон Сегизбоев номли колхознинг Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Собиржон Абдукаримов бошлиқ звеноси аъзолари мўл ҳосил тўплаш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Звено аъзолари қатор ораларини юмшатишни кучайтириб, ғўзаларни бегона ўтлардан батамом тозалаб бўлдилар. Звенода суғориш яхши йўлга қўйилган.

Ҳ. АҲМЕДОВ.

ТАБИАТ ҚИЙИНЧИЛИКЛАРИНИ ЕНГИБ

Оқ яктакли Кенжа ота Муродов хирмонда селитрани элакдан ўтказмоқда. Ота эгат оралаб, ер юмшатаётган тракторга пешма-пеш дори етказиб бериш ташвишида эди.

Отанинг хаёли — қаторлашиб қуёшга интилаётган мурғак кўчатларда. Саратон яқинлашиб келмоқда. Ғўзалар эса ҳамон шонага кирмаган, ривожи паст. Вақт кетаяпти.

«Универсал» шу пайт уватга келиб тўхтади. Саидмурод Ғаффоров трактордан тушиб, Кенжа ота ёнига келди:

— Яшанг, отахон, қўлингиз дард кўрмасин. Ўғитни роса уйибсиз.

— Энди, ўғлим, шу ғўзаларга дори бўлармикин, деб ҳаракат қиляпмиз-да, зора жон кирса.

Отанинг бу нияти звено бошлиғи Саидмурод Ғаффоровнинг ҳам дилини қамраб олган эди.

Бу йил ҳаво паст келди. Икки марта сел ва дўл уриб, ёш кўчатларни қийратиб кетди. Учинчи марта кўчат ундирилди. Улар ҳам нимжон болага ўхшайди, кўрки йўқ.

— Бугун шу картани қўлдан чиқарамиз. Дорилаб бўлиш билан пешма-пеш сув қўйсак, ғўзалар жонланиб кетар дейман, нима дедингиз?

— Албатта. Деҳқон ўсимликнинг табиби. Ишни бўшаштирмасак бас. Буёғи саратон, ғўзалар етилиб кетади. Деҳқон ҳамиша умид билан ишлайди,— деди Кенжа ота, селитрани элакдан ўтказар экан.

Саидмурод эса дори тўлдирилган бакларни кўздан кечириб, машинасини эгат оралаттириб, юргизиб кетди.

Ғўза ораларида ишлаб юрган колхозчилар олдида сифат инспектори Темур Ашуров юрипти. У ҳар бир кишининг ишини кўздан кечиради.

Бир-бирига туташиб, уфққа бош қўйган далаларда меҳнат авжи баланд. Мана, звено бошлиғи Иброҳим Бобоев бошқа бир катта картада ғўза қатор ораларини культивация қилмоқда.

Бу картадаги кўчатлар апрель ойининг охирларида яхши униб чиқиб, тез ривожланаётган эди.

— 3 майда кучли дўл ёғди, кўчатларни битта қолдирмай нобуд қилиб кетди. Қайта экишни бошлаб юбордик. Мана бу кўчатлар янгилари,— деди шийпон орқасидаги картага сув тараётган сувчи Комил Турсунов.

Шийпонга сувчилардан Абдуқаҳҳор Йўлдошев, Собит Оқилов ва Бобожон Қудратовлар ҳам келишди.

Колхоз сувчилари ҳозир сувталаб ерларни аниқлаб, у ерларга сув тараш билан банд. Шунингдек, кўчат ола чиққан жойлар ҳам улар эътиборидан четда қолмайди.

— Ҳар бир картада етарли миқдорда ғўза кўчати бўлиши керак. Бизлар колхоз бўйича ҳар гектардан 21 центнердан пахта топширишга ваъда берганмиз. Бу ваъдани бажариш учун энг аввал тўлиқ гектарлар учун курашаяпмиз. Гектарлар кўчатларга тўлиқ бўлмаса, хирмонимиз баракали бўлмайди. Шунинг учун ҳам чигит ола униб чиққан жойларни аниқлаб, тезроқ ундириб олиш ниятидамиз,— дейишади сувчилар.

Чиндан ҳам тўлиқ гектар — мўл ҳосил гарови. Буни каттадан-кичик ҳамма яхши билади.

Звено бошлиғи Иброҳим Бобоев 22 гектарлик қайта экилган ернинг бир чеккасида тракторини бошқаряпти. Картанинг иккинчи томонида эса Умри Оқилова, Зийнатой Эшонқулова ва бошқа қизлар бегона ўтларни чопиб, ғўза қатор ораларини яйратмоқдалар.

Колхознинг бошқа участкаларида ҳам ғўза кўчатлрини текис ундириб олиш, унганларини тез ривожлантириш чоралари кўрилмоқда. Колхознинг ҳамма ишчи кучи ва техникаси шу кунларда далада, меҳнат қучоғида.

Далада ишловчиларга қулай маиший шароит яратилган.

— Дала шийпонларида,— деди колхоз партия ташкилотининг секретари Болтабой Бердиқулов,— 41 агитатор оммавий-сиёсий ишларни олиб бормоқда. Марказий дала шийпонларидан олис жойларда ҳам янгидан 12 та дала шийпони қурилди. Бу ерларда кўчма кино, кутубхона мунтазам ишлаб турибди.

Ўқитувчи Исохон Зокировни дала йўлида учратдик. У 1-участкада агитатор бўлиб ишлар экан.

— Колхоздаги ўрта мактабнинг деярлик ҳамма ўқитувчилари колхозчилар орасида агитатор бўлиб ишлайдилар,— биз болаларга билим бериш билан бирга пропаганда ишларини ҳам олиб борамиз.

Колхоз партия ташкилоти далада ишлаётганлар орасида сиёсий-тарбиявий ишларни кенг миқёсда олиб бораяпти ўзининг асосий вазифаси деб билган. Шунинг учун ҳам партбюро аъзолари, 98 коммунистнинг ҳаммаси далада.

Колхознинг 1100 гектар пахта майдони бор, шундан 500 гектарига чигит қайта экилди. 400 гектарда кўчатларни тўлдириш чоралари кўрилди. Хуллас, бу йилги об-ҳаво туфайли юз берган қийинчиликлар олдида колхозчилар саросимага тушмай ғўза ривожидаги қолоқликни тугатиш учун зарур агротехника тадбирларини кўряптилар.

Ҳамманинг диққат-эътибори ғўза кўчатларини тезроқ авжга киритишга қаратилган.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ,
Бекобод райони, Дзержинский номли колхоз.

ИЛҒОР КОМБАЙНЧИЛАР

Бу йил Дзержинский номли колхознинг Юсуфали Донобоев раҳбарлик қилаётган звеноси 100 гектар ерга кузги буғдой ва 680 гектар ерга кузги арпа экди.

Звено аъзолари агротехника қоидаларига риоя қилиб, ғаллазорларни яхши парвариш қилдилар, ўғитладилар, бегона ўтларни йўқотдилар. Шу билан бирга ўримга ҳам пухта тайёргарлик кўрдилар.

Ҳар йили ғалла ўрим-йиғимида жонбозлик кўрсатиб, ҳаммани қойил қолдираётган комбайнчи Тер Василий ва Евгений Белоконлар бу йил ҳам ўтган йилдагидек ўз агрегатларини муддатидан илгари ремонтдан чиқариб, мавсумга тахт қилиб қўйгандилар. Ўрим бошланиши билан уларнинг комбайнлари ғаллазор денгизида елкандек суза бошлади.

Шу кунларда улар бир-бирлари билан мусобақалашиб, кунлик топшириқни 1,5—2 ҳиссага етказиб бажармоқдалар.

— Биз, — дейди колхоз бош агрономи Ғани Шукуров, — ўрим-йиғим ишларини узоғи билан 20 иш кунида тамомлаймиз. Ғаллакорларимиз учун барча қулай шароитлар яратиб берилган. Улар ҳар куни икки маҳал иссиқ овқат билан таъминланаяптилар.

Ғалла ўримини намунали ўтказишда колхоз партия ташкилоти (секретари Болтабой Бердиқулов) ва комсомол ташкилоти (секретари Умурзоқ Исматов) катта роль ўйнаётирлар. Ғаллакорлар ўртасида социалистик мусобақа қизитилиб, илғорларнинг тажрибаси оммалаштирилмоқда. Янгидан ташкил этилган «комсомол прожектори» аъзоларининг иши ҳам чакки эмас. Улар ғаллани тоза ўриш, ҳосилни нобуд бўлишига йўл қўймаслик устидан қаттиқ назорат олиб бормоқдалар.

1-«Далварзин» совхозида ҳам иш жадал олиб борилмоқда. Ўримда Қашқа Исмоилов, Николай Мазунов ва Рефат Саидаглаев каби комбайнчилар кунлик топшириқни 1,5—2 ҳиссага етказиб адо этмоқдалар.

Совхозда ғалла ўримини 25 июнгача тамомлаш кўзда тутилган.

З. ОТАХОНОВ.
Бекобод.

БУТУНИТТИФОҚ „БИЛИМ“ ЖАМИЯТИНИНГ V СЪЕЗДИ

13 июнда Бутуниттифоқ «Билим» жамияти съездида «Билим» жамияти Тбилиси шаҳар ташкилоти правлениеси президиумининг аъзоси, тарих фанлари доктори И. Д. Лордкипанидзе, СССР Маданият министри Е. А. Фурцева ва СССР Министрлар Совети ҳузуридаги радио эшиттириш ва телевидение комитетининг раиси Л. М. Месяцев сўзга чиқдилар.

Шу билан жамият правлениеси ва ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини муҳокама қилиш тугалланди.

Академик И. И. Артоболевский якунловчи нутқ сўзлади.

(ТАСС мухбири).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 13 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
БЕКОБОД	—	103,4
Оққўрғон	1,5	78,3
Ўрта Чирчиқ	2,2	71,5
Бўка	2,6	64,3
Янгийўл	0,3	61,6
Калинин	0,1	42,6
Оржоникидзе	0,9	36,7
Юқори Чирчиқ	1,7	26,9
Область бўйича:	1,2	58,4

ЧИРЧИҚ трансформатор заводида беш йиллик зарбдорлари сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Ўртоқ А. Иззетов улар сафида қувончли ютуқларга эришмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ПЕШҚАДАМ

Киров номли хўжаликда Тошболта Турсунбоевнинг номини ҳурмат билан тилга олишади. У уч йилдан бери звено бошлиғи.

Звено аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 24 ўрнига 33 центнердан «оқ олтин» кўтариш учун ҳаракат қилмоқдалар. Деҳқонлар ишни социалистик мусобақа асосида ташкил этиб қисқа вақт ичида қатор ораларини икки марта комплекс парвариш қилдилар. Эндиликда учинчи парвариш давом эттирилмоқда. Ғўзалар бегона ўтлардан тозаланиб, сифатли чопиқ қилингани учун ҳозир шоналай бошлади.

— Биз,— дейди звено бошлиғи,— июнь ойи ичида қатор ораларини бир ярим марта ишлаб, ғўзанинг ёппасига гулга киришини таъминлаймиз.

А. ҒОЗИҚУЛОВ.
Ўрта Чирчиқ райони.

Ҳурмат тахтаси

Давлатга пилла топшириш йиллик планини муддатидан илгари бажарганлиги учун «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади.

Оржоникидзе районидаги Фрунзе номли колхоз. Колхоз раиси Ф. Разов, партия ташкилотининг секретари М. Бердиалиев. Бу колхоз пландаги 6400 килограмм ўрнига давлатга 6615 килограмм пилла сотди. Пилла топшириш давом этмоқда.

СЎНГГИ СОАТДА

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● 1968 ЙИЛ 12 июнда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-226» учирилди. Йўлдош Орбитага муваффақиятли чиқарилди. Йўлдошдаги аппаратлар нормал ишлаб турибди.

● ЛОНДОН, 12 июнь (ТАСС). Чет эл информация агентликларининг хабарига қараганда, Кейптаунда юраги операция қилинган доктор Ф. Блайбер «жиддий касал». Кеча унинг соғлиғи кескин ёмонлашган.

● ВАШИНГТОН, 13 июнь (ТАСС). Кеча бу ерда «қашшоқларнинг Вашингтонга юриши» қатнашчиларининг намойиши бўлди. Тўрт юзга яқин негр ва оқ танлилар «Тирилиш шаҳри»дан йўлга чиқишиб, деҳқончилик министрлиги биноси томон борди. Министрлик биноси олдида ўтказилган митингда Абернети нутқ сўзлади.

● РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, 13 июнь (ТАСС). Бразилия ҳукумати «тартибни бузадиган» ҳар қандай ҳаракатларни шафқатсизлик билан бостириш тўғрисида полиция ва хавфсизлик органларига фармойиш берди.

● НЬЮ-ЙОРК, 13 июнь (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси кеча ўзининг ялпи мажлисида ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги халқаро шартнома лойиҳасини маъқулловчи резолюцияни 95 овоз билан тасдиқлади.

● АДЕН, (ТАСС) Жанубий Яман Халқ Республикаси билан Югославия Федератив Социалистик Республикаси ўртасида элчилар даражасида дипломатик алоқалар ўрнатишга келишилди.

МОҲИР МОДЕЛЧИ

Нина Половова кўп йиллардан буён Чирчиқ пойафзал фабрикасида маҳсулот хилларини яхшилаш, уларни харидорларга манзур қилиш йўлида меҳнат қилмоқда. Моделчининг изланишлари ҳамиша фабрика коллективини хурсанд қилмоқда.

Ҳозир корхонада 40 дан ортиқ янги модел ва 4 фасонда пойафзал ишлаб чиқариляпти. Шулардан йил давомида 800 минг жуфт пойафзал тайёрлаш кўзда тутилган.

— Биз оёқ кийимларининг чиройли бўлиши билан бирга,— дейди ўртоқ Половова, — унинг ихчам ва енгил, қулай бўлишини ҳам ҳисобга олаяпмиз. Ҳозиргача жуда кўп моделларимиз асосида пойафзал ишлаб чиқарилди.

У сўнгги моделда тикилган пойафзалларни кўрсатди. Ҳақиқатан бир-биридан чиройли, тўкис эди, улар.

— Айниқса, — деб давом этди суҳбатдошимиз, — фотографик усулда пойафзалга гул солиш амалга оширилгандан бери ишимиз енгиллашиб қолди. Энди биз қийналмай кўпгина янги фасонларни тавсия қиляпмиз. Авваллари, рост, имкониятларимиз бироз чекланган эди.

Ҳозирча бу усулда болалар пойафзали тайёрланаётган бўлса, эндиликда катталар учун шу усулда маҳсулотлар ишлаб чиқарамиз. Шу кунларда уларнинг моделлари ва фасонлари устида иш олиб боряпмиз.

Моделчининг айтганича бор. Астойдил изланиш — катта самара беряпти. Лоақал 5 ойлик натижани олиб кўрайлик. Планга қўшимча 300 минг сўмлик маҳсулот реализация қилиниби. Бу фабрика маҳсулотига талаб ошиб бораётганини кўрсатади. Э. Йўлдошев, Ф. Асомов каби ишчилар, мастер Л. Туҳфатуллин ва бошқа ўнлаб пойафзалчилар қўшган ҳиссани алоҳида айтиб ўтиш керак.

И. ҲАМИДОВ.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ҚАРДОШЛАР МУСОБАҚАСИ

Бир неча йилларки, Бўка района қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари Тожикистон ССР нинг Матчоҳ района қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан мусобақалашиб келмоқдалар.

Социалистик мусобақа ҳар икки район меҳнаткашларига деҳқончиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини юксалтиришда ёрдам бераётир. Бу икки район пахтакорлари эришаётган ютуқлар қувонарли бўлмоқда. Улар табиат қийинчиликларини мардонаворлик билан енгиб, ғўза парваришини тобора кучайтирмоқдалар, Ғаллакорлар, чорвадорлар ҳам йил сайин суръатга-суръат қўшмоқдалар.

Бўка ва Матчоҳ районларида чиқадиган «ПАХТАКОРЛАР ОВОЗИ» ва «МАШЪАЛ» газеталарининг махсус қўшма сони мусобақадошларнинг мусобақа шартларини бажариш йўлида қилаётган ишларига бағишлангандир.

Газетанинг биринчи бетида «Дўстлигимиз абадий» умумий сарлавҳаси остида Бўка районидаги Охунбобоев номли колхоздан бригада бошлиғи Иван Хан ва Матчоҳ района пиллачилик бошқармаси бош агрономи Ж. Қорабоевларнинг мақолалари берилган. Уларда пахтачилик билан бир қаторда шоликорлик ва пиллачиликни ривожлантириш соҳасида эришилаётган ютуқлар ҳақида гап боради, илғор тажрибалар ўртоқлашилади.

Махсус сонинг иккинчи ва учинчи бетлари ҳам хилма-хил материалларга бой. Уларда Қишлоқ хўжалигининг ҳар бир соҳасида жасорат кўрсатиб меҳнат қилаётган деҳқонлар, чорвадорлар ғаллакорларнинг илғор иш усуллари билан танишасиз.

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози сиёсий ташкилотчиси М. Пўлатов меҳнат бойлик келтираётганлиги, бунинг натижасида турмуш тобора фаровон бўлаётганлиги ҳақида сўз юритса, Матчоҳ районидаги Карл Маркс номли колхоз партия ташкилотининг секретари А. Сариев коммунистлар социалистик мусобақа ташаббускорлари эканлиги ҳақида ёзади.

Партия ташкилоти ҳисобида 50 коммунист бор, дейди у, коммунистлар ҳал қилувчи участкаларда меҳнат қилиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар, ҳар гектар ердан 40—50 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. «Орденли сувчи», «Депутат—сут соғувчи» «Интилиш». «50 центнерчилар даласида» сингари репортаж, зарисовкаларда ҳам дала жонкуярларининг ибратли фаолияти ёритилади.

Саҳифадаги материаллар мазмунига мос расмлар билан безатилган.

Газета икки район мусобақадошлари социалистик мусобақа шартларини қандай бажараётганликлари ва навбатдаги қилинадиган ишларига махсус сон бағишлаб, ибратли иш қилган. Редакция ходимлари социалистик мусобақа ҳар икки хўжаликнинг умумий юксалишини таъминлайдиган муҳим омил эканлигини кўрсатувчи материалларни бундан кейин ҳам изчил бериб борадилар, деб ишонамиз.

ХАЛҚ ТАЛАБИ—ИШ МЕЗОНИ

Совет кишиларининг турли-туман маданий-маиший товарлар ва уй-рўзғор буюмларига бўлган эҳтиёжи муттасил ортиб бормоқда.

Жуда кўп саноат корхоналари шу талабни қондириш учун ҳар хил маҳсулотлар, уй-рўзғорда фойдаланадиган буюмлар ишлаб чиқаришмоқда. Областимиздаги қатор завод-фабрикалар коллективлари ҳам меҳнаткашларнинг шундай эҳтиёжларини қондиришга хизмат қилмоқдалар.

Лекин, бу турли-туман маҳсулотларга нисбатан бўлган талабни тўла қондириш имконини бермаяпти. Шуни ҳисобга олиб, областдаги қатор машинасозлик, металл ишлаш ва бошқа саноат тармоқларига қарашли корхоналарга меҳнаткашларнинг кундалик турмуши ва маданий-маиший эҳтиёжлари учун товарлар ишлаб чиқариш вазифаси юклатилган.

Кўпчилик корхоналар коллективлари бу вазифага жиддий эътибор билан муносабатда бўлмоқдалар. Рўзғор ва маданий-маиший эҳтиёж учун ишлатиладиган буюмларни кўплаб ва сифатли ишлаб чиқармоқдалар. Бу кўрсаткичлар бўйича давлат планлари муваффақиятли бажарилмоқда. «Ташкенткабель», Ўзбекистон трактор-йиғув ва бошқа заводлар шулар жумласидандир.

Уларда уй-рўзғор буюмлари асосан чиқиндилардан, асосий маҳсулотни тайёрлашга яроқсиз бўлган материаллардан ишлаб чиқарилмоқда. Бу билан улар икки томонлама фойда қилишяпти: биринчидан, ишлаб чиқариш қолдиқларидан буюмлар тайёрлашдан катта наф кўришмоқда, иккинчидан, халқимизнинг турли кенг истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжини қондиришга кўмаклашмоқдалар.

Лекин, афсусланадиган жойи шу ердаки, қатор саноат корхоналарида кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришга, бу соҳа бўйича белгиланган топшириқнинг бажарилишига етарли эътибор берилмаяпти. Бу муҳим топшириққа иккинчи, ҳатто учинчи даражали вазифа деб қараётган корхоналар раҳбарлари ҳам йўқ эмас. Шундай раҳбарларнинг айби, ўзибўларчилик кайфиятига берилиши оқибатида жуда кўп товарлар тайёрлаш топшириқлари жуда қониқарсиз бажарилмоқда, меҳнаткашларнинг айрим буюмларга бўлган эҳтиёжини қондиришда қийинчиликлар вужудга келмоқда.

Бу соҳада, айниқса, Чирчиқдаги айрим саноат корхоналари оқсамоқда.

Масалан, трансформатор заводини олиб кўрайлик. Бу корхона уй-рўзғор ишларида фойдаланиладиган қатор майда-чуйда электр буюмлари ишлаб чиқариш топшириқларини доим бажармаяпти. Ўтган йили ҳам планини уддасидан чиқаолмасдан савдо ташкилотларидан қарз бўлиб қолган эди. Мана, бу йил ҳам ўзгариш бўлмаяпти. Ой сайин топшириқ адо этилмаяпти. Шу йилнинг ўтган тўрт ойи ичида савдо ташкилотларига белгиланганига қараганда 175 минг сўмлик кам кенг истеъмол товарлари етказиб берди. Бунинг устига уларнинг сифати ҳам, кўнгилдагидек эмас, харидор талабига мос келмаяпти.

Бир вақтлар махсус кенг истеъмол товарлари цехи ташкил этиб, унда уй-рўзғор буюмлари тайёрлаш яхши йўлга қўйилган Ўзбекистон химия машинасозлиги заводида ҳам иш кейинги вақтларда орқага қараб кетса кетяптики, лекин олдинга силжишмаяпти. Чунки бу корхона раҳбарлари меҳнаткашларнинг кундалик турмуши учун зарур бўлган буюмларни ишлаб чиқаришга панжа орасидан қарайдиган бўлиб қолдилар. Тўрт ой давомида шундай буюмлар пландагига қараганда 109 минг сўмлик кам тайёрланганлигини фақат шу билан изоҳлаш мумкин.

Чирчиқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводи раҳбарлари ҳам бу соҳада қўшни заводлар раҳбарларига эргашмоқдалар. Шу сабабли бу заводда кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш планлари йил бошидан бери ойма-ой адо этилмаяпти. Корхона ўтган тўрт ой ичида савдо ташкилотларидан 15 минг сўмлик маҳсулот қарз бўлиб қолди.

Ваҳоланки, бу корхоналарда маҳсулотнинг шундай турларини тайёрлаш топшириқларини тўла ва ошириб адо этиш учун барча имконият ҳамда резервлар бор. Яқинда ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, уларда ишлаб чиқариш чиқиндиларининг кўпчилиги асоссиз равишда ташлаб юборилмоқда ёки металломга топширилмоқда.

1967 йилда Ўзбекистон химия машинасозлиги, «Чирчиқсельмаш» ва трансформатор заводларида ҳаммаси бўлиб 21 минг 204 тонна қора металл чиқиндига чиққан сўнгра шунча қимматбаҳо металлнинг фақатгина 94 тоннаси ишлаб чиқариш-эксплуатация мақсадлари учун фойдаланилган, холос. Қолган қисми эса металломга ва иккинчи марта қайта ишлашга топширилган. Агарда юқоридаги корхоналар раҳбарлари андаккина жон куйдиришганда эди, шунча металлнинг маълум қисмидан кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқиш мумкин бўлар эди. Шунча чиқиндининг лоақал бир неча юз тоннасидан фойдаланишганда эди кенг истеъмол товарлари тайёрлаш планларини бажаришда бундай оқсамаган бўлур эдилар. Лекин улар шундай қилишни ўзларига эп кўрмадилар, буни «арзимаган» масалага деб қараб унга бош қотириб ўтиришмади.

Бу корхоналарда рангли металл ва ёғоч ишлаш чиқиндилари ҳам тамомила фойдаланилмаяпти. Ушбу заводларда ва Олмалиқ, Янгийўл мебель фабрикаларида ўтган йили ёғоч ишлаш чиқиндиларининг ҳажми 1670 кубометрни ташкил этди. Шундан саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун бор-йўғи 370 кубометр фойдаланилди, холос. Қолган қисми эса ўтинга айлантирилиб реализация қилинди.

Шу завод-фабрикалар раҳбарлари озроқ қунт қилишганда эди, бундай чиқинди тахта-ёғочлардан рўзғорда ишлатиладиган жуда кўп турли-туман буюмлар тайёрлаш мумкин бўларди. Айниқса, мебель фабрикаларида бунинг учун имкониятлар етарли. Бунга фақатгина хафсала қилинса бас. Лекин фабрикалар раҳбарларида шундай хафсала етишмаяпти. Оқибатда фойдаланилиши мумкин бўлган юзлаб кубометр тахта-ёғоч бекорга исроф бўлмоқда.

Областимиздаги бошқа айрим корхоналарда ҳам кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш планлари бажарилмаяпти. Янгийўлдаги нормал, Оҳангарондаги «Сантехлит» заводлари, қатор район-шаҳар маиший хизмат кўрсатиш комбинатларида шундай аҳволни кўриш мумкин.

Кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш планларини бажаришга иккинчи даражали вазифа деб қараш кайфиятларига хотима бериш керак. Шундай буюмлар тайёрлаш вазифаси юклатилган корхоналар раҳбарлари бу масалага эътиборни кучайтиришлари, асосий маҳсулотлар қатори халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш планларининг тўла ва ошириб адо этилишига эришишлари, бунинг учун ишлаб чиқариш чиқиндиларидан иложи борича кенгроқ фойдаланишлари керак.

Бу билан улар халқимизнинг турли рўзғор буюмлари билан кўпроқ таъмин этишдек хайрли ишга муносиб ҳисса қўшган бўлур эдилар.

М. МИРҲАМИДОВ.

СЕИТБОЙ УКИМТОЕВ кўп йил қурилиш участкаларида оддий бинокор бўлиб, тажриба орттирди. Ҳозир у Чирчиқдаги 160-қурилиш трестининг участкаларидан бирига бошчилик қилмоқда. Қурувчилар кун сайин яхши натижаларга эришишяпти.

В. Сироткин фотоси.

МЕҲНАТ ЗАРБДОРИ

Бу содда ва камтарин аёлни Тешиктош посёлкасида яшовчи ҳар бир шахтер яхши танийди.

Улар «Ангренторг»га қарашли 6-озиқ-овқат магазинига харид қилиш учун киришар экан, сотувчи Васила опа билан самимий саломлашиб ҳурматини жойига қўйишади. Ҳа, ўн етти йилдан буён прилавка ёнида маданий хизмат қилиб келаётган Васила опа ҳар бир оҳангаронлик шахтер учун шунчалик қадрдон киши бўлиб қолган.

Васила опа бу ҳурмат ва эҳтиромга осонликча эришгани йўқ. Унинг меҳнат дафтарчасини варақлар экансиз, шогирд, сотувчи ва бўлим мудири, деган сўзларни ўқийсиз. Ҳа, у шогирдликдан бўлим мудирлигигача ўз касби йўлларидан ўтди. Васила опа ҳаётнинг аччиқ-чучугини татиган, турмушнинг оғир-енгилини садоқатли меҳнати билан енгиб келаётган аёл. У қадрдон посёлка шахтерларига маданий савдо хизмати кўрсатиш билан бирга ўз ҳаётининг меваси етти фарзандини ҳам одобли, меҳнатсевар қилиб тарбиялаб ўстирмоқда.

Ҳозир катта қизи Нойла Тошкент Давлат университетида, ўртанчаси Маъмура молия-экономика институтида билим олмоқда, кичиклари мактабга, болалар боғчасига қатнашади.

— Болаларим ўсиб улғайган сари кучимга-куч қўшилаётгандек назаримда. Кўнглинг тинч бўлиб, табиатинг равшан бўлса, ишнинг ҳам унумли бўлар экан, дейди Васила опа. — шунинг учун посёлкамиз аҳолисига яхши ва аъло хизмат қилиб, чарчаш нималигини сезмайман.

Коммунистик меҳнат зарбдори Васила Раҳимова савдони ташкил этиш техникасини жуда яхши билади. Магазин прилавкаларини чиройли ва кўримли қилиб ясатиб қўяди. Бу ерда ҳар бир харидор қийналмай ўзи учун керакли маҳсулотни танлаб олади. Васила опа харидорни илиқ сўзлар билан кутиб олади, уларга ёрдам беради.

Васила опа эрта билан ишга келибоқ прилавкаларда қандай маҳсулот етишмаса, уларни тўлдиради. Маҳсулот танлашда харидор ҳам, ўзи ҳам қийналмайди. Бу эса харидорга ўз вақтида хизмат кўрсатиб, товар оборот планини ортиғи билан бажаришга катта ёрдам бермоқда.

Васила опа Раҳимова кейинги йиллар ичида ўзининг кўп йиллик бой тажрибасини бир неча ёшларга ўргатди. Васила опанинг шогирди Мирза Жалолов ҳозир ўзи билан бир прилавка ёнида туриб, аҳолига маданий савдо хизмати кўрсатмоқда.

Касбини севган сотувчи ҳалол ва кўп йиллик меҳнати туфайли «Ангренторг» маъмурияти томонидан бир неча марта фахрий ёрлиқлар билан мукофотланди. Васила опа шу катта ишонч ва ҳурматни оқлаш йўлида бардам меҳнат қилмоқда.

Ф. ПЕТРОВ.

„СОВЕТ ДАВЛАТИ ВА ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИ“

Совет давлатининг дастлабки йиллариданоқ маҳаллий Советлар мамлакатимиз ҳаётида салмоқли роль ўйнай бошлади. Коммунистлар партиясининг раҳбарлиги остида Советларнинг социализм қурилиши, Улуғ Ватан урушидаги буюк ғалабамизни таъминлаш ва коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда тутган ўрни ғоят катта. Бинобарин, маҳаллий Советлар фаолиятини ўрганиш ва уларнинг тажрибаларини умумлаштириш муҳим илмий ва амалий аҳамиятга эга.

Бу жиҳатдан К. Комиловнинг асари*) эътиборга сазовор. Китоб муаллифининг узоқ йиллар давомида қунт билан олиб борган изланиши ва меҳнатининг самарасидир. Асар бой материаллар асосида ёзилган. Унда Советлар чинакам халқ ҳокимияти эканлиги атрофлича ёритиб берилган. Шунингдек Советларнинг таянчи ҳисобланган доимий комиссияларнинг бурчи ва фаолияти ҳақида батафсил гапирилган. Асарда доимий комиссияларнинг халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги роли мукаммал тарзда баён этилган. Шуни кўрсатиб ўтиш кифояки, республика маҳаллий Советларида ҳозирги вақтда 63947 депутат ва ўн минглаб активлар иш олиб бормоқдалар.

Муаллиф асарнинг ҳамма бобларида касаба союз, комсомол ва кооперация сингари ташкилотларнинг кўп қиррали фаолиятини чуқур баён қилган.

Совет давлатининг хўжалик ва ташкилотчилик функциясини амалга оширишда жамоат ташкилотларининг роли ҳартомонлама ортиб бормоқда. Илмий-техника, ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти тўғрисидаги қисмлар қизиқарли ёзилганлигини алоҳида қайд қилиб ўтиш лозим.

Ҳозир Ўзбекистонда илмий-техника жамиятининг 1340 бошланғич ташкилоти бўлиб, ўз атрофига 53 минг кишини бирлаштирган. Жамиятнинг таклиф ва тавсияси билан кўп корхоналарда иқтисодий тежаш амалга оширилмоқда. Масалан, Тошкент тўқимачилик комбинатида 4 йил давомида жамиятнинг таклифлари асосида 500 минг сўм иқтисод қилинди.

Ихтирочилар ва рационализаторлар жамиятининг фаолияти ҳам самаралидир. Чунончи, бу жамият етти йил давомида 191,7 миллион сўмни иқтисод қилишга ўз ҳиссасини қўшган.

Асарда жамоат ташкилотларининг маданий тарбиявий функцияларини бажаришдаги ролига ҳам етарли эътибор берилган. Муаллиф айниқса «Билим» жамиятининг маданий-тарбиявий ишлардаги мавқини яхши кўрсатган. Шу кунларда Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти сафларида 48 мингдан ошиқ аъзо бор. Агар 1962 йилда республикада 311 минг лекция ўқилган бўлса, 1966 йилда ўқилган лекциялар сони 426 мингдан ортиқ бўлди. Бу лекциялар юқори малакали мутахассислар томонидан ўқилиб, тарбиявий ишларни жонлантиришга катта таъсир кўрсатмоқда.

Муаллиф коммунистик турмуш ва маданият учун курашда маҳалла ва уй комитетлари, хотин-қизлар советларининг фаолиятини ёритишга алоҳида эътибор бериб тўғри иш қилган. Асарнинг охирги боби қонунчиликни мустаҳкамлашда халқ оммасининг иштирокига бағишланган. Маълумки, ҳозирги вақтда жамоат тартибини сақлаш ва қонунчиликни оғишмай амалга ошириш умумхалқ вазифасига айланган. Шунинг учун ҳам жамоатчилик асосида ўртоқлик судлари, кўнгилли халқ дружиналари халқ контроли группалари ва постлар, «Комсомол прожекторлари» ташкил этилиб, улар бюрократизмга, жамият мулкини талон-тарож қилувчиларга, текинхўр ва безориларга қарши кескин кураш олиб бормоқдалар. Шулар ҳақида асардан тўла маълумот олиш мумкин.

Умуман китоб юқори савияда ёзилган дейиш мумкин. Бироқ у айрим нуқсонлардан холи эмас. Аввало китобда кириш қисми йўқлигини қайд қилиб ўтиш лозим. Бу ҳолат ўқувчини асарда қўйилган масалаларни ўрганиш тарихи (историографияси) ва манбаларнинг характеристикаси ҳақидаги тушунчадан маҳрум этади.

Муаллиф маданий-тарбиявий ишларда маҳалла ва уй комитетлари, ота-оналар комитетининг ролини анча юзаки ёритган. Ваҳоланки, бу масалаларни муфассал ўрганиш ишнинг қийматини янада кўтарган бўларди.

Бироқ, шу камчиликларга қарамай, мазкур асар ҳуқуқшуносларга, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ходимлари, пропагандист ва агитаторлар учун яхши қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Х. ЗИЯЕВ,
тарих фанлари доктори.

*) К. Комилов. Совет давлати ва жамоат ташкилотлари «Фан» нашриёти, т., 1967.

ЯНГИ КИТОБЛАР

ШОНЛИ САНА АРАФАСИДА

Туркистон Коммунистик партияси биринчи съездининг 50 йиллиги яқинлашмоқда. 1918 йил 17 июндан 25 июнгача Тошкентда ўтган бу съезд Ўрта Осиёдаги барча меҳнаткашлар ва коммунистларнинг ҳаётида муҳим роль ўйнади, уларнинг улуғ Ленин ғояларини амалга ошириш учун курашида шонли босқич бўлди.

Ўзбекистонда шонли сана шарафига суҳбатлар ўтказилмоқда, виставкалар очилмоқда. Пропагандистлар Туркистонда революцион ҳаракатнинг вужудга келиши ва ривожланиши тўғрисида, Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида ўлка партия ташкилотларининг фаолияти ҳақида шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашларига гапириб бермоқдалар.

12 июнда Тошкентда бўлиб ўтган илмий конференция Туркистон Компартияси ташкил топган куннинг эллик йиллигига бағишланди. Конференцияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти, республика олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ва Тошкент олий партия мактаби чақирган эди. Бу конференцияда олимлар, олий ўқув юртларининг муаллимлари, партия ходимлари, Ўрта Осиёдаги революцион ҳаракат ветеранлари қатнашди.

Йиғилганлар ҳузурида республиканинг энг кекса коммунистларидан бири, Туркистон Компартияси биринчи съездининг делегати ва съездда Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси қилиб сайланган П. А. Ермолов, шунингдек 1918 йилнинг майидан бери партия аъзоси Н. Холмуҳамедов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Конференция қатнашчилари Туркистонда Коммунистик партиянинг ташкил қилиниши тўғрисида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги К. Е. Житов қилган докладни, ўлка меҳнаткашлари орасида коммунистик ҳаракатнинг пайдо бўлиш ва ривожланиш хусусиятлари ҳақида тарих фанлари доктори, профессор М. Ғ. Ваҳобов қилган докладни, тинч социалистик қурилишга ўтиш даврида Туркистон Компартиясини ғоявий-ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш тўғрисида тарих фанлари кандидати М. П. Новиков қилган докладни тингладилар.

Туркистон Компартияси фаолиятининг турли жиҳатларини ёритиб берган ахборотлар ҳам тингланди. Тарих фанлари доктори профессор Ҳ. Т. Турсунов, тарих фанлари кандидатлари К. Хасанов, А. К. Афанасьев Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг катта илмий ходими Н. Т. Безрукова шундай ахборотлар бердилар. (ЎзТАГ).

СИЁСИЙ АДАБИЁТ—ОММАГА

«Партийная жизнь»

Журнал шу йилнинг иккинчи ярмида ва ундан кейин ҳам партия қурилиши масалаларига доир мақолаларини эълон қилишда давом этади. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан мақолалар туркумини бериб боради.

Уларда партия ҳақидаги Ленин таълимотининг асосий қоидалари, КПСС XXIII съезди ва Марказий Комитет пленумларининг қарорлари ўз ифодасини топади. Жумладан, журналнинг яқин сонларида «Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврда КПССнинг раҳбарлик роли ўсиб бориши», «КПСС —ижодий марксизм партияси», «Партия аъзолигининг ленинча принциплари», «В. И. Ленин коммунистларнинг ташаббуси ва ижодкорлиги ҳақида» каби мақолаларни ўқиш мумкин.

«Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг сиртқи семинари» рубрикаси остида «Партия ташкилоти ва комсомол», «Партия ташкилоти ва касаба союз», «Одамлар, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитлари ҳақида ғамхўрлик қилайлик», «Коллектив ўртасида маданий-оммавий ишлар» каби мақолалар бериб борилади.

«Партия ташкилоти секретари минбари» рубрикаси остида бошланғич, цех, бригада, бўлим партия ташкилотлари секретарларининг мақолалари эълон қилинади. Унда партия етакчилари ўз иш тажрибаларини ўртоқлашадилар.

«Партия группаси ҳаёти» бўлимида партия группаларига ёрдам тариқасида маслаҳатлар бериб борилади, шунингдек партия группаси ташкилотчиларининг мақолалари ҳам босилади.

«Коммунист—партиянинг актив жангчиси» бўлими материаллари барча коммунистларга мўлжалланган. Шу бўлим орқали журналнинг яқин сонларида «Коммунист—жамоат арбоби», «Коммунист — ишлаб чиқаришда намуна», «Коммунист — ватанпарвар-интернационалист» каби мақолалар эълон қилиш мўлжалланган.

Журналхонлар хўжаликка партия раҳбарлиги хўжалик ислоҳотини амалга ошириш, ташкилий-партиявий ва идеология ишларини уюштириш ҳақида ҳамда коммунистик ва ишчи партиялар ҳаётидан ёзилган мақола ва корреспонденцияларни ўқиб борадилар. Журналда мунтазам равишда савол-жавоблар, ўқувчилар билан ёзишмалар, ҳикоялар, очерклар, лавҳалар, матбуот обзорлари, сиёсий адабиётларга тақризлар эълон қилиб турилади.

Фақат биринчи ярим йилликка ёзилган журналхонлар алоқа бўлимлари ва «Союзпечать» агентликлари ёки ўз иш, ўқиш жойларидаги жамоатчи матбуот тарқатувчиларга мурожаат қилиб, иккинчи ярим йилликка ҳам барвақтроқ обуна бўлсалар, журналнинг бундан кейинги сонларини ҳам ўз вақтида олиш имкониятига бўладилар. **Журнал ойига икки марта чиқади. Обуна баҳоси —бир йилга 3 сўм, 6 ойга 1 сўм 50 тийин.**

«Политическое самообразование»

Журнал редакцияси иккинчи ярим йилликда партия маорифи шохобчасидаги 1968/69 ўқув йили учун мақолалар, маслаҳатлар ва бошқа ўқув-методик материалларни эълон қилади.

Проблемали назарий семинарларнинг пропагандист ва тингловчилари қуйидаги масалалар юзасидан маслаҳатлар оладилар:

В. И. Лениннинг «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали» асари ва унинг коммунистик ҳаракат бирлиги учун курашдаги тарихий аҳамияти;

Ҳозирги замон буржуа ва антимарксистик иқтисодий таълимотини танқид;

Ҳозирги замон идеологик кураш проблемалари;

Маънавий тарбиянинг баъзи масалалари.

Журналда «Жаҳон революцион процесси», «Халқаро шарҳчилар семинари», «Илмий атеизм» бўлимлари бўйича мақолалар эълон қилиш давом эттирилади.

Марксизм-ленинизм асослари мактабининг пропагандист ва тингловчилари КПСС тарихи, сиёсий иқтисод ва фалсафа бўйича маслаҳатлар, мақолалар берилади.

Бошланғич сиёсий мактаблар пропагандистлари машғулотларини олиб бориш методикаси билан танишадилар, шунингдек **комсомол маорифи системасининг** пропагандистлари ва тингловчилари учун алоҳида темалар бўйича мақолалар эълон қилинади.

Партия пропагандасининг умумий методикаси масалалари журнал саҳифаларида бу йил анча кенг ўрин олади. Педагогика, психология, логика фанларининг айрим проблемалари бўйича мақолалар «Сиртқи методик мактаб» рубрикаси остида бериб борилади. «Нотиқлик санъати мактаби» ва «Ёш пропагандистлар мактаби» деб аталган янги бўлимларда мақолалар туркуми берила бошланади.

Журналга «Союзпечать» бўлимлари ва агентликлари, алоқа бўлимлари, жамоатчи матбуот тарқатувчилар орқали обуна бўлиш мумкин. **Журнал баҳоси — уч ойга 60 тийин, олти ойга 1 сўм 20 тийин.**

ТОШКЕНТ тўқимачилик машинасозлиги заводида Суннат Умаровни пешқадам ишчи сифатида ҳурмат қилишади. У ўз касбининг сир-асрорини пухта билиб олмоқда.

В. Сироткин ва **И. Глауберзон** фотоси.

БИР РАЙОНДАН УЧ ХАБАР

1. «Оҳангарон» совхозининг 2-бўлим пиллакорлари меҳнатда катта ютуқни қўлга киритдилар. Улар 36 қути ипак қурти уруғидан 65—70 килограммдан пилла олдилар. Айниқса, Мукаррам Ишонова, Зулайҳо Анорбоеваларнинг ҳар бири 3 қутидан пилла қурти боқиб, 70 килограммдан юқори навли пилла топширдилар.

6-боғ ва узумчилик совхозининг коллективи Г. Мусаева каби илғор пиллакорлари билан фахрланади. Гулсали опа 3 қути пилла қурти боқиб, ҳар қутисидан 70 килограммдан «кумуш тола»ни она-Ватан хирмонига ҳадя этди. Совхозда Г. Мусаева каби тажрибали пиллачилар ўнлаб топилади. Тошбуви Каримова, Ойгулча Болтаевалар шулар жумласидандир. Улар 1 қутидан қурт боқиб, 70 килограммдан пилла йиғиштириб олдилар.

«Ленин йўли» колхозида Манзура опа Мирзакелдиевани ҳамма ҳурмат қилади. Манзура опа 9 йилдан бери пилладан юқори ҳосил олиб келмоқда. Опанинг бу йилги ғалабаси ҳам чакки бўлмади. 3 қути ипак қуртидан 65 килограммдан пилла олди.

Ҳ. ҲАКИМОВ,
Урта Чирчиқ райони.

ЯНГИ ФЕРМАДА

КАЛИНИН районидаги Охунбобоев номли колхозда яқинда янги молхона қуриб битказилди. Бу ерда 135 бош молни боқиш мумкин. Колхоз чорвадорлари молларни соғлом ва сермаҳсул қилиб парвариш қилиш учун астойдил курашмоқдалар. Суратларда: 1. Янги молхонанинг умумий кўриниши. 2. (чапдан ўнгга) ферма ходими М. Файзуллаев, ферма мудири М. Юнусова ва бузоқбоқар Ш. Ашуров ўртоқлар янги туғилган бузоқнинг соғлиғини текшириб кўрмоқдалар.

Н. Тўраев фотолари.

ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛАДИ

Участкамизнинг асосий пахта майдони қирликлардан иборат.

Илгарилари қанча меҳнат қилсак ҳам бу ерларда ҳосил кўнгилдагидек бўлмас эди. Экинларга сув қуйишга анча қийналардик, бунинг устига кам ҳосилли бўлган ерлардан 14—16 центнер пахта олардик, холос. Ерларимиз нотекис бўлгани учун машинада териш имкони йўқ эди.

Биз бўлим раҳбарлари билан бирга участкани қолоқликдан чиқариш йўлини қидирдик.

Биринчи навбатда, ишни ер текислашдан бошладик. Бульдозерлар ёрдамида тепаликларни пастликларга сурдик. Ғўзаларни сувга яхши қондириш мақсадида ҳар бир картада катта-катта ўқариқлар олдик. Барча пахта майдонлари сув яхши оқадиган ва терим машиналари бемалол юрадиган қилиб текисланди. Иккинчи навбатда эса текисланган ва кам ҳосилли ерларга маҳаллий ва минерал ўғитлар солиб, озиқлантирилди. Шу йили ҳар гектар ерга 500 килограммдан ўғит солинди.

Шундай қилиб, ҳосилдорлик йилдан-йилга ошиб борди. Ўтган йили деҳқонларимиз мавжуд 80 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 18,7 ўрнига 25 центнердан ҳосил кўтарди. «Оқ олтин»нинг 124 тоннаси «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди.

Пахтакорларимиз бу йилги экиш мавсумини ҳам уюшқоқлик билан ўтказдилар. Кўп ўтмай участка далаларини яшил квадратлар қоплади. Деҳқонларимиз экинни парвариш қилишга киришай, деб турганларида табиат инжиқлиги ишни тўхтатиб қўйди. Қаттиқ ёмғир, сел эндигина ривожланиб келаётган экинни тўхтатиб қўйди. Намгарчилик кўпайиб кетиши оқибатида илдиз чириш касаллиги ҳам кўпайди.

Дарҳол табиий қийинчиликларнинг олдини олишга киришдик. Кўчат камайиб кетган майдонларга қайта чигит экилди. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва илдиз чириш касаллигига қарши самолёт ва «ОДН»лар ёрдамида ғўзаларга дори сепилди.

Ҳозир ғўзаларимиз нормал ўсаяпти. Ишлов бериш билан бирга ғўзани сифатли озиқлантираяпмиз. Яқин кунларда иккинчи ишлов беришни тугатамиз.

Шунингдек, участканинг Худойберди Ҳолматов, Ҳолмурод Жовлиев бошлиқ илғор механизаторларимиз раҳбарлик қилаётган звеноларида ғўза парвариши намунали ўтаяпти. Бу звеноларнинг ҳар бири 40 гектарли майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишган.

Шу кунларда участка далаларида ҳаммамиз фидокорона меҳнат қилаяпмиз. М. Қосимова, Х. Ҳолиёрова, М. Жовлиева. Х. Ҳолматова каби меҳнатсеварлар ғўзаларни бегона ўтдан тозалашда кўпчиликка ўрнак бўлмоқдалар. Б. Қосимов, Ж. Ҳолбеков сингари сувчилар ғўзаларни қондириб суғормоқдалар.

Табиат қийинчиликларини матонат билан енгган участкамиз пахтакорлари бу йил мавжуд пахта майдонларимизнинг ҳар гектаридан 20,3 ўрнига 25 центнердан пахта топширишга бел боғлаганлар.

Баҳром ДЎНГБОЕВ,
1-«Пискент» совхози 4-бўлимининг участка бошлиғи.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

НУТРИЯ ХЎЖАЛИГИ

ТЕРМИЗ. Нутрия (сув каламиш) хўжалигининг ходимлари нутрия боқиладиган янги жойлар тайёрламоқдалар. Амударёнинг ботқоқ қайр жойида сунъий кўл барпо этила бошлади. Бу кўл ер ости булоқ сувлари ва сизот сувлари билан тўлдирилади.

Сатҳи 230 гектарга борадиган бу кўлда 10 минг — ҳозир хўжаликда бўлганидан 3 баравар кўп нутрия боқиш режаланмоқда. Буларнинг кўпчилиги оқ ва тилла тусдаги зотлардан бўлади.

Келаси йил баҳорда сунъий кўлга дастлабки нутриялар қўйиб юборилади.

КЕЛАСИ ПИЛЛА МАВСУМИГА

АНДИЖОН. Андижон қурт уруғи заводи ходимлари келаси йил ипак қурти очиришга атаб қурт уруғи тайёрлай бошладилар. Корхонада биринчи марта қурт уруғини биологик метод билан тайёрлаш кенг равишда ўзлаштирилди. Шу туфайли ипак қурти касалликларини қўзғатувчилар йўқотилади, уруғ берувчи капалакларни махсус халтачаларда асрашга эҳтиёж қолмайди.

Андижон қурт уруғчилари келгуси мавсумга 42 минг қути юқори сифатли уруғ тайёрлашга қарор бердилар.

ҲАМ ЭКИЛМОҚДА, ҲАМ ЎРИЛМОҚДА

Ўзбекистон баҳори ғалла экишни тамомлади. Қашқадарё, Самарқанду, Сирдарё, Андижон ва Наманган областларининг хўжаликлари бу ишларни муваффақият билан бажардилар. Шундай бўлсада сеялкалар ҳали даладан чиқиб кетгани йўқ. Тошкент, Сирдарё, Фарғона областлари ва Қорақалпоғистон АССРдаги шоликорлик хўжаликлари сўнгги гектар ерларга шоли экмоқдалар. Тез-тез ёмғир ёғиб турганлигига қарамай, ўтган йили шу вақтдагига нисбатан 7 минг гектар ошиқ майдонга шоли экилди.

Июнь — ҳам экиладиган, ҳам ҳосил йиғиладиган палла. Республикамизда ўн минг гектар ерга картошка экилди. Ҳали нечки уруғ экилиб бўлмасдан колхоз ва совхозлар эртаги картошкани қазиб олишга киришдилар. Бу йил Ўзбекистондаги бутун картошка майдонининг қирқ процентини банд қилган «Лорх» ва «Приекульский» эртаги нав картошкалари қазиб олинмоқда.

(ЎзТАГ).

КОЛХОЗ ДАРҒАСИ

ОЧЕРК

Ҳаво юмшаб, қуёшнинг илиқ нурлари кишига хуш ёқади. Ҳали дарахтлар ва томларнинг тагида, узоқ-узоқларда қор ётса ҳам, олисдан гўё гул ҳиди елади, у қудратли баҳорнинг ғолибона юришидан дарак бераётгандай туюлади.

Нуримбойнинг қароллари чопонларини дарахт шохларига илиб, енг шимариб, ишга тушишган. Улар бой ҳовлисининг шарқ тарафидаги катта ерда ишлашяпти.

Қуёш нурига чўмган қия дала тўқайзорга туташиб, қорамтир тусда товланади, ер бағирлаб енгил буғ таралади. Ҳамма куйиб-пишиб, уват чопар. Ҳеч кимдан садо чиқмасди. Шу пайт Усмон аскиябознинг овози сукунатни бузди:

— Ҳой, яхшилар! Ҳа, бой бошимиздан тилла тўкармиди, бирпас ёнбошлашайлик. Турғун, бўтам, бери кел!

Анча олислаб кетган, чўзиқ юзли, кўзлари қийиқ, ювош йигит кетмонга суянган шерикларига қаради-да, пешонасини артиб, аста ерга боқиб келди.

Турғун — хизматкорларнинг кенжатойи. Ўн беш ёшидан, кўйингчи, муштдайлигидан Нуримбойнинг эшигида.

Ҳозир унинг дилидаги гап айтилган эди: Усмон аскиябоз қари бойнинг афтини кулгили тасвирлаб, ҳаммани оғзига қаратди. Қаҳқаҳа бойнинг қулоғига етганми, бир пайт йўталиб чиқди, у.

—Ҳиринг-ҳиринг мулла жиринг бермайди, — деди заҳар-ханда билан хивич ўйнатиб,— манави қаппайсин десаларинг,— деб чўнтагига ишора қилди.— кетмонни чилдирмадек сайратларинг.

— Бундан ортиқ қандай сайрайди, бой ота,— Турғун рўпарасидаги коранда Қоравой билан кўз уриштириб олди.

— Мана бунақа сайрайди,—деб бой ҳивични чизиллатиб, солса бўладими бўйнига.

Турғун ҳивич зарбидан бўртиб чиққан бўйинини силади-да, бойнинг қаршисига тик борди. Унинг лаблари титрар, кўзлари ғазабдан чақнар эди.

— Хизматларим эвазигами бу?

— Кўзингни олайтирма, яланг оёқ!

Камбағаллар уни ўраб олишди.

Турғун бойнинг елкасига зўрға оёғи етиб, кейин ўтириб қолдими, ё энгашганда тепдими, билолмади. Қараса, бой елкасини ушлаб, шудгор ўртасида диканглаб кетяпти...

Ўша куни у Нуримбойникидан умрбод бош олиб чиқиб кетди.

Яна бой ҳовлисига бир кириши бор экан... Йигирма еттинчи йилнинг ёзи эди. Турғун қишлоқда комсомол-ёшлар билан ака-укадай тезда тил топишиб олди. Уларнинг ёрдами билан жамоат ишларига аралаша бошлади. Қишлоқда тузилган ер-сув ислоҳоти комиссиясига аъзо бўлди.

Бир куни эрталаб қишлоқ Советига келса, беш-олти киши ҳангамалашиб турган экан. Комиссия раиси Тўлаган аканинг гапидан қулоқларни бадарға қилиш хусусида сўз бораётганини фаҳмлади.

Беш киши ҳовлига кириб келганда, бойнинг катта ўғли Йўлдош сўрида чилим тортаётган эди. У қизил, дўрдоқ лабини қийиғига артди-да, ҳиёл ранги-қути ўчиб, ўрнидан турди. У қирқ ёшлардаги, юзидан қон томиб турган бир киши эди.

— Э, келинглар,— деди сохта табассум билан,— қайси шамол учирди... Қани, тўрга.

— Колхоз шамоли учирди,— деди Турғун бир вақтлар яқинига боришга юраги бетламаган сўри четига бемалол ўтириб. Бойвачча унга ер тагидан қаҳрли қараб қўйди.

— Бошлайверамизми?— комиссия аъзоси Усмон ака ҳовлига назар солди.

— Тинчликми? Нима гап ўзи? — бойваччанинг кўзлари чақчайди. Турғун чўнтагидан қоғоз-қалам олди. Комиссия раиси, бошладик, деб имо қилди. Ичкари уйдан эндигина сочини ўриб чиққан бойнинг хотини:

— Вой, шўрим!— деб ўзини яна уйга урди. Ўша заҳоти сандиқнинг шиқирлагани эшитилди.

— Қани, ёзинглар, бир жуфт ҳўкиз. Яна, қизил сигир, бузоғи билан.

Ичкаридан иккинчи хотин югуриб чиқиб:

— Болаларимнинг ризқига тегма!— деди.

— Насибаларингизни еб бўлгансизлар!— деди Турғун ачитиб.

— Ҳа, қорнинг тўйиб қолдими? Тилинг чиқиб, булбулдай сайраб қобсан.

— Бола асраганнинг мукофоти шуми?— деб жавраб кетди шаққшақ кампир,— Сендан кўра етим қўзи асрамайманми, мен ўлгур!

— Ҳа, бу қарқуноқдан чиққан булбул,— кимдир кулди.

Турғун тўтоқиб кетди, ҳовлида нимаики бўлса, ҳаммасини хатга солди. Ўша куни Дўлтабой, эртасига Абзалбойларнинг мол-мулкларини ҳам мусодара қилишди.

Суратда: ўртоқ Т. МИРЗАЕВ

Кўп ўтмай Турғун ака «Қўшчи союзи»га аъзо бўлиб кирди. Кейин Дархон қишлоғида ерни биргалашиб ишлаш ширкати тузилди. Бунда у актив иштирокчилардан бири бўлди.

1931 йилнинг баҳор фасли. Ҳаммаёқда иш қизиб кетган. Фақат Дархонда иш сусткашлик билан бормоқда. Бурчак-бурчаклардан чиқаётган миш-мишлар колхоз тузишга халақит бераётган нозик пайт...

Турғун ака ўша кунларни яхши эслайди.

— Ҳозиргидай кўз олдимда,— деди у офтобда пишган юзини оҳиста силаб, очиқ деразадан узоқларга тикилиб, ҳикоя қиларкан.

— Кечаю-кундуз тинмасдик. Одамларни колхозга ундардик. Ниҳоят, қулоқларнинг шохини қайирдик. Ўша вақтда чекимга тушган Қодир Азизов, Сиддиқ Аҳмедов, Иброҳим Расулов, Жўра Аҳмедов каби иккиланиб юрганларни колхозга тортдим. Олтмиш хўжалик бирлашиб, «Қизил деҳқон» колхозини туздик. Эсимда, ўша йили сабзавотдан яхшигина ҳосил кўтарган эдик.

Раис бир зум тўхтаб, чўғдай безатилган кабинетига кўз югуртирди. Тўрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми Министрлар Совети ва касаба союзлари Советининг Эсдалик байроғи ёлқинланиб турибди. Унинг ёнида чорвачилик ва сабзавотчилик соҳаларидаги муваффақиятлар учун Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари Виставкасидан олинган биринчи ва иккинчи даражали дипломлар, ранг-баранг аттестатлар...

— Шу идорамиз ўрнидан,— деди Турғун ака кулимсираб,— тўқайзор бошланиб кетганди. Чивиндан бош кўтариб бўлмасди. Ҳали, қишлоқларимизни айланганда кўрарсиз, ўзгаришларни...

Ташқарига чиқдик. Биз турган жойдан узоқ-узоқлар денгиздай товланиб кўринади.

— Ҳув анави марказий боғча ўрнида Нуримбойнинг саройи бўлган. Бу ўртада оқланган уй фақат уники эди. Ўша вақтда атрофдаги қамишли томларнинг ғариблигини қўяверасиз, энди.

Кўзларимизга ишонмасдик. Кўмкўк боғлар, типовой уйлар... Наҳотки, бу Турғун ака ҳикоя қилган ўша сўник ва ғариб қишлоқ ўрнидаги манзара бўлса?! Колхоз қишлоқларини айланганимиз сари бу гўзал жойларнинг шаҳардан қаери кам, деб ўйлаб қолардик.

Асфальт йўлнинг чап томонида типовой амбулатория, ферма биноси, ҳаммом, автогараж, ундан нарида Турғун аканинг қизил дарвозали уйи кўзга ташланади. Йўлнинг ўнг лабида кўркам боғ-роғларнинг поёни кўринмайди, янги бинолар жилваланади. Маданият саройи, дам олиш уйи, хотин-қизлар университети... Шаҳар типидаги посёлка деганича бор. Генерал план асосида қурилаётган бу посёлкада ҳозирғача қад кўтарган типовой уйлар сони 1320 тадан ошиб кетибди.

Қишлоқ жамолига боқиб тўймасдик.

Баҳаво жойдаги оқсоқоллар чойхонасига ҳам бирров кириб-чиқишимизни илтимос қилди раис. Қишлоқ нуронийлари янги ҳаёт гаштини суришяпти. Улар орасида чўққи соқолли, қийиғини елкасига ташлаган Зиё ота Ризаев билан гурунглашиб қолдик. У киши Турғун ака билан Нуримбойникида бирга хизмат қилган, ҳатто дастлаб колхоз тузилганда беш-олти ой раислик ҳам қилган экан.

Гап орасида қизиқ ҳолга дуч келдик. Турғун ака колхоз тузилгандан етти йил кейин раисликка сайланади. Шу етти йил ичида хўжаликка ўн раис сайланиб—бўшаб кетибди. У мийиғида кулиб қўйдида, сукутга чўмди. Чой ҳўплаб давом этди:

— Урушда бўлганимда,— дейди у,— авваллари солдатлар олдинда, командир кейинда юрарди. Бош қўмондоннинг буйруғидан кейин командир улар билан бир сафда юрадиган бўлди. Бунинг хосияти катта бўлди, албатта. Хўжалик ҳам мисоли шунақа,— деб қўшиб қўйди табассум билан.— Командир олдинда бўлиши керак!

Колхоз ишлаб чиқаришининг ветерани яқинда Жанубий Америкадан келган меҳмонларга ҳам шундай жавоб берди:

—Ишлаган одам нима олади?— сўради америкалик меҳмон.

— Бултур қўшимча 217 минг сўм, ҳар иш кунига эса 4 сўм 32 тийиндан пул тақсимладик,— жавоб берди раис.

— Колхозда ишлаган киши сира кетолмайдими?

— Колхозда ўн ярим минг киши бор,— деди Турғун ака кўзойнакли жанобга,— шундан 1100 киши колхоз аъзоси. Бошқалари хоҳлаган касбида ишлаяпти.

— Колхозда коммунистлар борми?

— Улар кўпчилик.

— Ғоявий низолар кўп бўлиб турадими, улар орасида?

— Афандим, нима деяпсиз! Ўттиз йилдан бери раисман. Ғоявий низо ҳақида ақалли бирорта ҳам гап йўқ!

— Сиз худди колхоз академигига ўхшайсиз!

«Ўқимишли жаноб» булбулдай жавоб бераётган киши олдида мулзам бўлиб қолди.

Турғун ака колхознинг гўдаклигидан тортиб қирчиллама вақтигача парвона. «Қизил деҳқон» кейинчалик «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» номини олди. У Калинин районидагина эмас, республикада ҳам донг таратди. Аввалги ўнта колхоз битта йирик хўжаликка айланди. Ақалли от-улови бўлмаган колхозчиларда ҳозир 70 дан ортиқ енгил машина.

Ўттизинчи йиллардаги чаласавод қишлоқлардан эндиликда 700 га яқин олий маълумотли киши ва 20 га яқин фан кандидати етишиб чиқди. Ўттиз йил муқаддам бу колхоз борлигини икки туман наридаги одам билмасди. Ҳозир дунёнинг деярли ҳамма бурчагидан туристлар келиб турибди.

Қаерда бўлмайлик, ким билан суҳбатлашмайлик, раисни кузатдик. Миқти гавдали бу кишида қандайдир ирода, нигоҳида бир ўткирлик, ҳатто ҳавас қилгудай салобат бор эди. Уни на замон тўлқинлари енга олгани, на узоқ шуҳрат туйғуси мудрата олгани иродаси мустаҳкамлигидан нишона, шунинг ўзи муносиб баҳо!

...Кўпни кўрган одам ҳақида ёзиш мушкул экан. Гўё унинг узун ва бой ҳаёт йўли ўзининг ҳар бир дақиқаси ҳақида ҳикоя қилишни талаб этаётгандай туюлаверади, кишига. Зотан ҳавола этганимиз — батракдан етишиб чиққан ташкилотчи, ишбилармон раис Турғун ака Мирзаев кўрган-кечирган катта ҳаёт оқимидан бир неча томчи...

Ҳамид ИКРОМОВ,
Аҳмад ЖЎРАЕВ.

ЭРТАГИ САБЗАВОТЛАР —ШИМОЛГА

Тошкент областининг ихтисослаштирилган хўжаликлари Москва ва Ленинградга помидор ва бодрингнинг дастлабки тонналарини самолётда жўнатдилар. «Қорасув», «Назарбек» совхозлари, Усмон Юсупов номидаги комбинат эртанги сабзавотларни ўтган йилдагига қараганда 20 кун барвақт юборди. Бу сабзавотлар полиэтилен парда остида ўстирилди. Ҳозир областда 83 гектар парник шундай парда билан қопланган. Область сабзавотчилари бу йил мамлакатнинг индустрия марказларига ўн икки минг тонна сабзавот жўнатиш мажбуриятини олдилар.

* * *

«Ўзбекбирлашув» тайёрлов органларининг ходимлари умумиттифоқ фондига карам жўнатиш планини муддатидан илгари бажардилар. Москва ва Ленинградга тўрт минг тоннадан зиёд карам жўнатилди. Бу карам Сурхондарё ва Тошкент областлари далаларида етиштирилган. (ЎзТАГ).

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

ЧКП Марказий Комитети Президиумининг мажлиси

ПРАГА, 12 июнь. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми Чехословакия социал-демократик партиясининг Чехословакия Коммунистик партияси билан бирлашганлигининг 20 йиллигини шу йил 27 июнда Прагада тантанали мажлис билан нишонлашга ва шу тариқа Чехословакия ишчилар ҳаракатини бирлаштиришга асос солган мазкур воқеанинг тарихий аҳамиятини таъкидлаб ўтишга қарор берди.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Президиуми Чехословакиянинг Бирлашган марксистик сиёсий партиясини бўлиб юборишга қаратилган уринишларга принципиал қарши эканлигини яна бир бор уқтирди.

Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг кеча бўлиб ўтган мажлиси тўғрисида Чехословакия телеграф агентлиги берган ахборотда шулар ҳақида гапирилади.

Мажлис қатнашчилари революцион касаба союз ҳаракати тўғрисидаги ахборотни муҳокама қилгач, коммунистлар касаба союз ҳаракати бирлигини ва бу ҳаракатнинг касаба союзлар мустақил фаолияти учун ва меҳнаткашларнинг асосли манфаатларини ҳимоя қилиш учун етарли имконият вужудга келтирадиган даражада ривожланиб боришини қўллаб-қувватлаётганликларини қайд этдилар.

ВДР вакилининг айтганлари

ПАРИЖ, 12 июнь. ТАСС мухбири **А. Красиков** хабар беради:

Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг Парижда Америка делегацияси билан олиб борилаётган расмий суҳбатларда қатнашувчи вакили Суан Тхюи бугун қарийб бир ойдан буён давом этаётган суҳбатларда ҳеч қандай натижага эришилмаганлиги учун бутун айбни Қўшма Штатлар зиммасига юклади.

Суан Тхюи бугунги, саккизинчи расмий суҳбатда қуйидагиларни эслатиб ўтди: Америка томони 5 июндаги мажлисда «қулай фурсат ва қулай вазият рўй бериши билан бомбардимонларни тўхтатишга» тайёр эканлигини билдирган эди. Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати вакиллари билан АҚШ ҳукумати вакилларининг ҳозирги расмий суҳбатлари қарийб бир ой давом этаётган бир пайтда қандай фурсат ва қандай вазиятни «қулайроқ» деб ҳисоблаш мумкин? — деб савол берди Суан Тхюи.

Вьетнам Демократик Республикаси делегацияси раҳбарининг бугунги расмий суҳбатда сўзлаган нутқининг тексти делегация томонидан Парижда ўтказилган матбуот конференциясида тарқатилди.

ПАРИЖДА НАВБАТДАГИ РАСМИЙ СУҲБАТ

ПАРИЖ, 12 июнь. (ТАСС). Бу ердаги халқаро конференциялар уйида ВДР билан АҚШ вакиллари ўртасидаги навбатдаги саккизинчи расмий суҳбат бошланди.

ФРАНЦИЯДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

ПАРИЖ, 12 июнь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги хабар беради: ўтган кечаси намойишчиларнинг полиция билан тўқнашуви вақтида 1500 киши қамоққа олинган. Намойишчилар Франция студентлари миллий союзининг чақириғига биноан уюштирилган эди.

МЎҒУЛИСТОН ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА пассажирлар ва турли юкларни ташишда авиация тобора катта роль ўйнамоқда. Ҳаво йўллари Мўғулистон пойтахтини фақат аймоқ марказлари билангина эмас, балки жуда кўп олис сомон (район)лар билан ҳам боғламоқда. Суратда: самолёт Улан Ула (Хубсугул аймоғи) посёлкасига келди.

А. Спиркин фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Г. ХОЛЛ ДАЪВАТИ

НЬЮ-ЙОРК, 12 июнь. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партиясининг Бош секретари ГЭС Холл Нью-Йорк штатининг губернатори Н. Рокфеллерга мурожаат қилиб, ўлдирилган сенатор Роберт Кеннеди (У Нью-Йорк штатидан сайланган эди) ўрнига шу штат негр аҳолисининг вакилини тайинлашга даъват қилди. Конституцияга мувофиқ губернатор шундай ҳуқуққа эга.

Адолат, эркинлик ва тенг ҳуқуқлилик мақсадларини кўзлаганда, дейилади Г. Холл баёнотида, сенатда Р. Кеннеди ўрнини Нью-Йорк штати негр аҳолисининг вакили эгалламоғи лозим. Г. Холл штат аҳолисига мурожаат қилиб, негр аҳолисини эзиш системасига жиддий зарба бўлиб тушадиган шу «шонли қадам»ни қўллаб-қувватлаб чиқишга чақирди.

НЬЮ-ЙОРКДА ЯНА БИР СУИҚАСДГА ТАЙЁРГАРЛИК

НЬЮ-ЙОРК, 12 июнь. (ТАСС). Нью-Йорк полицияси кеча 19 яшар бир йигитни ушлади. Хабар берилишича, у, Нью-Йорк шаҳри мэри Жон Линдсейга суиқасд қилишга уринган.

Телевизион станциялар қамоққа олинган йигитнинг қўлида пичоғи бўлганлигини ва шаҳар ратушаси биноси ёнида расмий маросимда нутқ сўзлаган шаҳар бошлиғини кутиб турган экан, деб ҳабар беради.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 12 июнь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари бугун кечаси Таншоннят ҳарбий-ҳаво базасини ўққа тутдилар. Америка ва қўғирчоқ ҳукумат солдатларидан 30 га яқин киши ўлдирилди ва ярадор қилинди. У ерда бўлган самолётлар ва вертолётлар яксон қилинди ва шикастлантирилди. Рейтер агентлигининг мухбири Америка ҳарбий вакилининг баёнотига асосланиб Сайгондан шуларни хабар қилди.

Кхесань районида Жанубий Вьетнам ватанпарварлари билан АҚШ армияси денгиз пиёда аскарлари учинчи дивизиясидан бўлган Америка денгиз пиёда аскарлари ўртасида тўқнашувлар бўлди. Ватанпарварлар америкаликларнинг позициясига гранаталар улоқтириб, уларни ракеталардан ўққа тутдилар. Америка ҳарбий вакилининг айтишига кўра, «сўнгги вақтда бўлган энг жиддий» шу ўққа тутиш натижасида Америка томони ўлганлар ва ярадорлар бўлиб, 120 киши йўқотган.

Халқ Озодлик қуролли кучлари жангчиларининг жанговар ҳаракатлари Сайгонда йиғилган Америка ва қўғирчоқ ҳукумат қўшинларини аввалгидек таҳликага солиб турибди.

Бугун ватанпарварлар шаҳар марказидаги душман қўшинлари жойлашган биноларни яна ўққа тутдилар. Президент саройи теварагидаги жойларни ватанпарварлар бетўхтов ўққа тутиб турибдилар.

ТЕРАКЛАР ШОВУЛЛАГАНДА...
Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ЯНГИ шеърлар

СЕН КЎЧАДАН ЎТГАНДА...

Сен кўчадан ўтганда
дилларда ҳавас ўйнар.
Дил тори мақомингдан
гоҳ баланд, гоҳ паст ўйнар.

Қирқ кокилинг қирқ армон,
дилни саваб беомон,
Солланиб уён-буён,
гўё басма-бас ўйнар.

Кўчамизга ҳусну-хол,
сен ўтасан этиб лол,
Йўлларингда нав-ниҳол
ҳуснинг билан маст ўйнар.

Йўлларингда кўзларим,
чўғдай ёнар юзларим,
Дилда қолиб сўзларим,
дилим беабас ўйнар.

Лаҳзалик ёмғирдайин
сен ўтсанг майин-майин,
Дилимда борган сайин
ғазалга ҳавас ўйнар.

ЯЛПИЗ ТЕРИБ...

(Ҳайриддинга)

Ялпизлар ариқни ёқалаб,
Кўрсатар илк баҳор санъатин,
Ариқ ҳам оқаркан лабо-лаб,
Тарк этмай азалий одатин.
Ўйинга тортмасдан қўймайди
Йўлида учраган гиёҳни.
Йўл юриб куйлашдан тўймайди,
У — баҳор,
Билмайди оҳ-воҳни.
Негаки, санъати улуғвор;
Икки ён қора қош ялпизлар.
Мақтанса ариқнинг ҳаққи бор,
Бу ишда яккахон-ёлғиздир.
Ялпизлар гуркирар мусаффо,
Теравер, теравер эринмай,
Оҳ, бу пайт нақадар кайф-
сафо...
Теравер ортиқча уринмай.
Ҳовучинг тўлдириб, териб ол,
Ҳар ҳовуч бир қадаҳ мисоли.
Унга тенг келолмас ҳатто бол,
Майдан минг афзал ҳар
мисқоли.
Маст бўлиб қоларсан,
билмассан
Маст қилган ялпизнинг бўйими.
Бир ширин толиқиш,
Толарсан, билмассан
Элитган ариқнинг куйими.
Аслида иккиси қон-қардош,
Ялпизлар ариқнинг маҳсули.
Ариқ — кўз,
Ялпизлар — унга қош,
Шундайдир баҳорнинг усули.
Теравер ҳайратда ҳангу-манг,
Дунёда сен бору ялпиз бор.
Ялпиз бор,
Ариқ бор,
Бор оҳанг...
Бу — баҳор,
Бу — баҳор,
Бу — баҳор.

БЕШ ТИЙИНЛИК ГУЛ

Бир хотинга гул инъом этдим,
Хушомад эмас,
Бу — саломим, эҳтиром этдим,
Чунки хотин ёш, жонон эмас,
Хушқомат эмас.

Берган гулим унча қимматмас,
Бори-йўғи бир мириликдир
(Юртимизда гуллар қаҳатмас,
Лекин тансиқ ва арзирликдир).

Арзирлигим билдим шу асно,
Аёл гулдай очилиб кетди.
Ўқий кетди менга тасанно,
Тили ғоят ечилиб кетди.

Унутганди барча ишини,
Қўлларида узоқ турди гул.
Унинг тоғдек ғам-ташвишини
Елкасидан улоқтирди гул.

...Унутмасман ҳеч ушбу дамни,
Бу ҳол этди мени кўп ҳайрон.
Кўрдингизми дўстлар, одамнинг
Кўнглин олиш нақадар осон.

МЕНДАН БОШҚАСИ

Муҳаббатинг тасдиқлаб ошкор,
Эл қошида сўзлама зинҳор.
Фақат менга сўзла хилватда.
Тинглмасин қалбингнинг сасин
Мендан бошқаси.
Тушар бўлса ўртага нифоқ
Ва ёки фироқ,
Инғласанг ҳам чекмагил фарёд.
Сезмай қолсин қалбингнинг
сасин
Мендан бошқаси.
Хушнуд этиб такрор ва такрор,
Неча йиллар кулдиришим бор.
Қаҳ-қаҳ урмай, кулгин
мулойим.
Эшитмасин қалбингнинг сасин
Мендан бошқаси.
Бир кун келар мангулик фироқ,
Гавдам узра тортилар тупроқ.
Майли ёш тўк чиқармай овоз.
Кўзларингдан қалбингнинг сасин
Тинглайверсин мендан бошқаси.

ИККИ ЙИГИТ, ИККИ ҚИЗ

Икки соя тун оғушида:
Икки йигит сўзлашар узоқ.
Маҳрум бўлиб ширин тушидан,
Саҳаргача қолишар уйғоқ.
Улар сўзлаб илк севгисидан,
Билганича тузишар режа.
Гир айланиб қочар кўздан
Уйқулари реза ва реза.
Мўъжазгина уйда икки қиз
Суҳбатлашиб ётишар бедор.
Ҳар бирининг қалбида ёлғиз
Илк севгиси топмишди қарор.
Икки йигит кетар тонг маҳал,
Уй-уйига тарқалиб эснар.
Зуҳра ёнар кўк узра ял-ял,
Икки йигит ёрини эслар.
Икки қизнинг келар уйқуси
Суҳбатлари бўлмасдан одош.
Мусичалар бошлар «ку-ку»син,
Деразадан мўралар қуёш.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

„БАҲОР" САФАРГА ОТЛАНМОҚДА

«Баҳор» Давлат халқ рақс ансамбли республикамиз бўйлаб қилган сафаридан қайтиб келди. Улар Самарқанд, Бухоро, Наманган, Андижон областларида элликдан ортиқ концерт кўрсатиб, меҳнаткашларни хушнуд этишди. «Баҳор» ансамбли қаерда бўлмасин уни томошабинлар қизғин кутиб олишди.

Ансамбль коллективи шу кунларда янги программалар устида иш олиб бормоқда. У буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллик тўйига муносиб совға тайёрламоқда. Ансамбль ижросида чет эл халқларининг ёқимли куй ва рақсларини ҳам яқин кунларда томоша қилишингиз мумкин.

Шу кунларда «Баҳор» Эстонияда ўтказиладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Қозоқ, қирғиз ва бошқа қардош халқларнинг ашула ва рақслари саҳналаштирилаётир. СССР халқ артисти, Давлат ва Ҳамза мукофотлари лауреати Мукаррама Турғунбоева раҳбарлигида «Баҳор» қизлари эстон халқига ўзбек рақс санъатини намойиш этадилар.

Н. ИНОҚОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЎҒРИ ШАРМАНДА БЎЛДИ

Сицилиялик чўчқабоқар Альфио Коннарелланинг еттита чўчқасини ўғирлаб кетишди. Орадан бир неча кун ўтгач, у йўқолган чўчқаларини қўшниси фермасида кўриб қолди.

Аммо ферма хўжайини буни мутлақо тан олмади. Муаммони ажрим қилишга келган полиция ҳам «чўчқалар бир-бирига ўхшайди» деб даъвогарнинг гапини инобатга олмади. Шунда Альфио ортиқча гап қилиб ўтирмай подадан сал узоқлашди-да, бирин-кетин етита исмни такрорлади. Шунда еттита чўчқа подадан ажраб чиқиб, ўз эгаси оёғи остига келиб ётиб олди.

— Менинг принципим, — деди Альфио шарманда бўлган ўғрига, — чўчқалар билан дўстона алоқада бўлишдир. Аммо бу муносабат бошқа тоифадаги чўчқаларга тааллуқли эмас.

БУЙРАК ШИШИ КАСАЛЛИГИ

Улуғ Октябрь инқилобигача Россияда медицина фани унча тараққий этмаган эди.

Халқ ўртасида тарқалган оғир касалликларни даволаш йўллари, келиб чиқиш сабаблари аниқланмаган эди. Ўша вақтларда буйрак шиши касаллигидан ҳам кўп беморлар нобуд бўлгани бизга тарихдан маълум. Шунинг учун бўлса керак, бу касаликка мубтало бўлган беморни, бедаво дардга йўлиқибсан, деб умидларини узишарди.

Бу касаллик революциягача Ўзбекистонда ҳам кенг тарқалган бўлиб, юрак шиши касаллиги билан оғриган беморларни медицина фанидан мутлақо бехабар бўлган табиблар ўз билганича даволаб келишарди. Халқ ўртасида улар «тош кемирувчилар» деб ном олган эди.

Табиблар сийдик билан ажралиб чиққан тошни олиб, уни латтага ўрашар ва сув солинган идишга ботириб олганлари ҳолда, ана шу «сеҳрли» сувни беморга дам-бадам ичиришарди. Ҳатто буйракдан ажралиб чиққан тошнинг ишқалаши ёки парчалашидан ҳосил бўлган тош талқонини сувда ивитиб, беморларга ичиришган. Афсуски, табибларнинг бу даволаш усули ўзини оқламади, аксинча, кўплаб кишиларнинг ёстиғини қуритди.

Улуғ Октябрь қуёши балқигач, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш ишларига алоҳида аҳамият берила бошланди. Ёш Совет ҳукумати медицина фанини ривожлантиришга, турли оғир касалликларнинг олдини олишга қаратилган бир қатор тадбирларни амалга оширди. Қисқа вақт ичида мамлакатимизда кўплаб шифобахш даргоҳлар очилди. Шифокорларнинг янги армияси етишиб чиқди. Йиллар ўтиши билан революциягача «бедаво» деб ҳисобланиб келинган қатор оғир касалликлар таг-томири билан йўқотилди.

Медик олимларимиз буйрак шиши касаллиги устида ҳам тинмай текширишлар, тажрибалар ўтказишди. Натижада таносил аъзолари касалликларининг келиб чиқиш сабаблари ва уларга қарши кураш йўллари аниқланди. Бу ишлар тажрибада илмий асосланди.

Буйрак шиши касаллиги таносил аъзоларининг оғришидан келиб чиқади, деб тахмин қилинган эди. Олимларимиз эса бу касалликнинг юқумли касалликлардан, овқат истеъмол қилиш нотўғри йўлга қўйилганлигидан, эндокрин органларининг бузилишидан келиб чиқишини илмий асосда исботлаб, касалликнинг пайдо бўлишидаги дастлабки белгиларни аниқладилар.

Буйрак шишига мубтало бўлган беморда дастлаб бел мускулларида оғриқ сезила бошланади. Айрим ҳолларда оғриқ таносил аъзоларига ҳам ёйилади. Кейинчалик оғриқ қоринниннг гоҳ чап, гоҳ ўнг томонига ўтади. Касалликнинг бошланишида бемор анча безовталаниб, ётган жойида алаҳсирайди, совуқ терга ботади, айрим ҳолларда ҳушдан кетиши ҳам мумкин. Унинг ҳарорати кўтарилиб, томир уриши секинлашади. Вақти-вақти билан беморнинг кўнгли айниб туради.

Касаллик билан оғриган беморга уйда туриб, дастлабки медицина ёрдамини кўрсатиш керак. Бунинг учун безгак тутганда бемор қорнига иссиқ грелка қўйиш ёки бўлмаса илиқ

ШИФОКОР МИНБАРИ

сувда ювинтириш тавсия этилади. Эндиликда беморнинг қисқа вақт ичида соғайиб кетиши учун ҳамма имкониятлар бор. Бунинг учун у ўзини ноҳуш ҳис қилиши ва безовталаниши биланоқ кечикмасдан врач-урологга (таносил йўлларини даволовчи шифокор) мурожаат қилиши керак.

Ҳозир маълумки, Ўрта Осиёнинг машҳур табобат олими Абу Али ибн Сино буйракда ҳосил бўлган тошларни эритиб юборишнинг ўзига хос кўп усулларидан фойдаланишни таклиф этган эди. Бунда айниқса ёввойи ўтлардан тайёрланган дориларнинг нафи жуда каттадир.

Олимларимиз Абу Али ибн Синонинг бу фойдали насиҳатларидан кенг фойдаланиб келишмоқда. Маккажўхори попугидан, укроп, петрушка, ёввойи сабзи, тарвуз ва наъматакдан тайёрланган дорилар медицинада кенг қўлланилмоқда.

Кейинги йиллар мобайнида буйракда пайдо бўлган тошни эритиш ёки уни ҳаракатга келтириш учун бир қатор дорилар ишлаб чиқилди. Улар буйракдаги тошни олиб ташлаш, таносил йўлларида учраб турадиган касалликларни даволашда ишлатилмоқда. Ҳозир 26 хил ўсимликдан ҳосил қилинган дорилар буйрак тошларини парчалаб юбориш учун, ўн хил ўсимликдан тайёрланган дорилар эса буйрак тошини ҳаракатга келтириш учун фойдаланиляпти. Касалликни даволашда эфир мойининг ҳам фойдаси кўп. Бу мой ҳар хил ўсимликларнинг таркибида мавжуд-ки, ундан фойдаланиш ҳам кенг йўлга қўйилди.

Буйрак шиши касаллиги билан оғриган бемор овқатни ўз вақтида, бир меёрда истеъмол қилиши керак. Овқатларнинг ҳар хил бўлишига эришиш керак. Улар сервитамин бўлса, ундан ҳам яхши. Яхши соғайиб кетгунча беморни парҳезда тутиш керак. Маълум даражада қайнатилган гўшт, балиқ ва сутли овқатларни бериш тавсия этилади. Гаримдори, мурч, какао ва ширинликлардан эса кам истеъмол қилиш лозим. Батальская ва Тошкент сувининг фойдаси катта.

Борди-ю, беморнинг буйрагида фосфат ва карбонит тошлари кўп бўлса, унда овқат режимини ўзгартириш керак. Беморга қовурилган гўшт, мевалардан узум, олма, нок ва шафтоли бериб туриш мақсадга мувофиқдир. Печенье, икра, сариғ ёғ ҳам тавсия этилади. «Есентуки-17», Саирма, Арзни, Нафтутуся минерал сувларини ичиб туриш керак. Кўп сув ичириш йўли билан ҳам буйракдаги тошни ҳаракатга келтириш мумкин бўлди. Оч қоринга ярим соат ичида 1,5—2 литр сув, кўк чой ёки компот ичиш кифоя.

Жисмоний меҳнат билан шуғулланиш ва дам олишни тўғри йўлга қўйиш ҳам бу касалликни даволашда муҳим роль ўйнайди.

Ҳозир республикамизда буйрак шиши касаллигини даволаш йўлида катта илмий тажриба ишлари олиб борилиапти. Тажрибакор врачлар, буйрак шиши касаллигини даволашда бой малака ҳосил қилган шифокорлардан профессор К. Тоиров, доцентлардан А. Койсман, Т. Познякова, С. Варшавский, С. К. Умаров, А. Ҳафизов, А. Муҳитдинов, И. Эмойро ва бошқалар бу соҳада самарали ишлар қилишмоқда.

Йиллар ўтиши билан бу касалликнинг келиб чиқиш сабаблари яна ҳам чуқурроқ тадқиқ қилинади. Ишончимиз комилки, яқин келажакда инсоният буйрак шиши касаллигидан бутунлай халос бўлади.

Норхўжа МАҚСУДОВ,
медицина фанлари доктори, профессор.

Спорт

САФАРДАГИ БИРИНЧИ ҒАЛАБА

«Пахтакор» футболчилари навбатдаги тур учрашувини Кутаиси шаҳрида маҳаллий «Торпедо» билан ўтказдилар.

Ўйин майдон эгаларининг ҳужуми билан бошланди. Торпедочилар хавфини қайтарган пахтакорчилар аввал ўйинни тенглаштирдилар сўнгра ўзлари ҳужумга ўтиб, рақиблар штраф майдонида тез-тез пайдо бўла бошладилар. Грузин ҳимоячилари «Пахтакор»нинг хавфли ҳужумчиси Э. Абдураимовнинг ҳаракатларини эътибор билан кузатиб боришди. Шунга қарамай Эркин ўзининг маҳоратини яна кўрсатди. Учрашувнинг биринчи бўлимида унинг зарб билан тепган тўпи майдон эгаларининг дарвозабони Квасхвадзени доғда қолдирди.

Танаффусдан сўнг ҳам «Пахтакор» ҳужумни бўшаштирмади. Лекин кўп ҳолларда Иброҳимов, Раҳматуллаевлар мўлжални аниқ ололишмади. Асосий воқеалар учрашув тугаши арафасида рўй берди; 85-минутда кутансиликлар ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Ўйин тамом бўлишига икки минут қолганда эса Абдураимов «Пахтакор»нинг ғалабасини таъминловчи иккинчи тўпни киритди. Бу билан унинг мавсум бошидан буён урган тўплари сони 8 тага етди. Ҳозир Эркин Абдураимов мамлакат биринчилигида энг кўп гол киритган ҳужумчи бўлиб қолди.

«Пахтакор»нинг дублерлар составини ҳам ишқибозларни қувонтира бошлади. Улар кетма-кет тўрт ўйинни ғалаба билан якунладилар. Ростовда 3:1, Кутансида 4:2 ҳисоби билан ютуқ қўлга киритилди.

Чоршанба куни бўлган бошқа бешта учрашув қуйидаги натижаларни берди: «ДИНАМО» (Кировобод)—«ЗАРЯ» (Луганск) — 0:0, «ДИНАМО» (Тбилиси)—ЦСКА — 2:0. Тўпларини Метревели ва Гавашели урди. «НЕФТЧИ»—«ШАХТЕР» — 1:1. Тўпларни Туаев ва Григорьев киритишди. «АРАРАТ»—«ДИНАМО» (Москва) — 2:1. Бу ўйинда ереванлик Коваленко, Овивян ҳамда динамочи Авруцкий тўп урдилар. СКА—«ҚАЙРАТ»— 2:1. Олмаоталик Каминскийнинг штрафдан урган тўпига армиячи Романов ва Копаев иккита тўп билан жавоб бердилар.

Ҳозир турнир жадвалида аҳвол қуйидагича:

Командалар	У.	Т.	О.
«Спартак»	12	21—8	19
«Динамо» К.	13	14—6	18
«Торпедо» М.	13	21—11	17
«Динамо» Тб.	13	10—4	16
«Локомотив»	12	13—8	15
«Динамо» Мн.	13	12—8	15
«Нефтчи»	13	11—6	14
«Кр. Советов»	13	11—9	14
«Зенит»	13	12—12	14
«Шахтёр»	13	10—11	14
«Зарл»	14	7—13	13
СКА	13	17—19	12
ЦСКА	13	10—12	12
«Черноморец»	12	13—16	11
«Арарат»	13	11—14	11
«Торпедо» Кт.	14	12—18	11
«Пахтакор»	13	13—19	10
«Динамо» М.	14	12—19	9
«Қайрат»	13	8—15	8
«Динамо» Кр.	14	5—15	7

Жадвалда «Локомотив» билан «Черноморец» ўртасида кеча бўлиб ўтган ўйин ҳисобга олинмаган.

ТОШКЕНТДАГИ 8-дорихона коллективи хизматидан аҳоли мамнун. Маъмура Мирзаева ҳам шу аҳил коллективнинг аъзоси. У меҳнатсеварлиги билан ҳурмат қозонди.

Суратда: ўртоқ М. Мирзаева иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

МАЙДОНДА ЁШ ПОЛВОНЛАР

Тошкентдаги «Старт» стадионида классик кураш бўйича биринчи республика ўсмирлар спорт ўйинлари программаси асосида мусобақалар ўтказилди. Турли спорт жамиятларининг 80 га яқин ёш полвонлари ўзаро беллашдилар. Мусобақа «Спартак» жамияти вакилларининг яхши тайёргарлик кўрганлигини кўрсатди. Команда ҳисобида улар биринчи ўринни эгалладилар. Спартакчи Х. Одилов, Р. Иброҳимов, А. Шодиев ва Р. Раҳмонов ўз вазн категорияларида ғолиб чиқдилар.

СТУДЕНТЛАР МУСОБАҚАЛАРИ

Комсомолнинг 50 йиллик байрамига бағишлаб, республика студентлари спартакиадаси ўтказилди. Бу спартакиадада Ўзбекистон Давлат физкультура институти вакиллари кутилгандек муваффақиятли қатнашдилар. Улар программага киритилган спортнинг 16 туридан 9 тасида ғолиб чиқдилар. Тошкент Давлат университети командаси эса баскетбол, самбо, гимнастика, стол тенниси бўйича биринчиликни олди. Тошкент политехника институти командаси волейбол, футбол, шахмат ўйинларида энг кучли эканлигини кўрсатди.

ЯХШИ НИЯТ

...Эрта тонг. Колхоз бозорида сайр қилиб юрибман.

Бу ер шунақа ҳам серфайз, шунақа ҳам серманзара бўлибдики, асти сўраманг. Худди катта сайл майдонига ўхшайди. Бозор прилавкаларини айтмайсизми? Ҳаммаёқ тўкин-сочин. Ёзнинг турли-туман, ширин-шакар нози-неъматлари кўзни қамаштиради. Деҳқон пешана терининг бир томчиси худди шу ердан дур бўлиб униб чиққандай.

Бир томонда қуёшдан олтин ранг эмган ҳусайни, Паркентнинг чароси. яна бир томонда Олмаотанинг нақшин олмаси. Қуванинг анори, Мирзачўлнинг шакарпалак қовун-тарвузлари. Эҳ-ҳа, бозор эмас, жаннат деяверинг бу ерни.

Деҳқонларимизнинг қўли-қўлига тегмайди. Ҳаммаси шаҳарликлар хизматида. Ҳув анави ерда машинадан юкини тушираётган деҳқон атрофида бозор хизматчилари парвона. «Сиз урунманг, чарчагансиз, ўзимиз тушириб қўямиз, мана сизга торозу билан халат. Истаган ерингизда хотиржам савдо қилаверинг. Экибсиз, ундирибсиз қандингизни уринг» дейишарди улар. Оғизларидан бол томади. Бозор хизматчилари қандай хушмуомала, меҳрибон! Деҳқонлар кўнглини тоғдай кўтаришади-я!

Кун бўйи оламни қиздирган қуёш ётоғига бош қўйиб, оқшом қуйилганда бозорга ноз-неъматлари билан келган соҳибкорлар-у, миришкорлар истироҳат қилгани қаёққадир йўл олишарди. Мен ҳам улар кетидан эргашдим. Ҳали сотиб улгурмаган молимни сақлаш уйига топширдим-да, сал ўтмаёқ Деҳқонлар уйига етиб келдик.

Бу ерда дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган шўх оқар анҳор ёқасида қизил чойхона бор экан. Озода, сув сепилиб, супурилиб, муздек қилиб қўйилган ёғоч кроватларга гиламлар тўшалган, кўрпачалар солинган. Йирик ҳарфлар билан қизил алвонга «Хуш келибсиз, азиз деҳқонлар!» деб ёзиб қўйилган.

Бир томонда кабобпазлик, сомсапазлик, бир томонда созандалар анжумани. Яна бир томонда аскиябозлик. Ҳаммадан ҳам чойхоначининг ширин суханлигини айтмайсизми? Деҳқон оғзидан чиққан нарсаси хозиру-нозир. Кўк чойми, памилми, тайёр! Тандирда ёпилган бўрсилдоқ оппоқ нон, қанд-қурс, майиз, писта-бодом муҳайё. Кун бўйи савдо қилиб чарчаган деҳқонлар истироҳатда.

Шундай қилинса, арзимабди дейсизми? Албатта арзийди! Ахир деҳқонлар далада, офтоб тиғида тер тўкиб шунча ноз-неъматлар етиштириб, шаҳарлик биродарларга туҳфа қилиб келишса-ю, иззат-ҳурматлари мана шундай жойига қўйилмаса бўлмайди-да! Бозор раҳбарлари ҳам кўпни кўрган шинаванда меҳмондўст кишилар-да. Эл қатори мен ҳам роҳатланиб дам олдим.

Бир маҳал ҳў рўпарадаги қўш қават иморатга кўзим тушиб қолди. Буниси нур устига нур бўлиб тушди. Мана ҳамият, мана деҳқонга иззат. Ҳурмат-у. олижаноб мурувват! Бинога завқланиб қарадим. чертса жаранглайдиган. Пишиқ ғиштдан ишланган. меъморлар дид билан сайқал берган бу бинонинг олди ва ён тарафлари анвойи гулзор. Атрофига скамейкалар қўйилган. Пештоқига худди қадимгидек «Деҳқонлар уйи» деб ёзиб қўйилибди. Гўё эски шаҳардаги қўшқаватли «Гулистон» ресторанига сафланган сарф харажатларнинг ҳаммаси ана шу деҳқонлар уйига сарфлангандай. Хурсанд бўлганимдан юзларимда табассум пайдо бўлди. Деҳқонларни деб шу ажойиб даргоҳни бунёд этганларга меҳрим товланиб кетди.

Ахир, тўғри-да, ўша мен айтган «Деҳқонлар уйи» дан илгари ном-нишон ҳам қолмаган эди. Оз фурсат ичида яшнаган файзли, обод деҳқонлар уйи қаддини ростлаб турса-ю, офарин айтмай бўладими? Деҳқонлар қувончини айтмайсизми? Кеча яқиндагина савдо-сотиқдан кейин бирор тузукроқ чойхона, гунашга дурустроқ меҳмонхона чорасини қилолмай юришганди. Мана, бугун бўлса бирданига ҳаммаси, деҳқонлар кўнглидаги ишлар бўлиб турибди.

Меҳмонхонага эл қатори мен ҳам кириб келдим. Навбатчи аёлдан тунашга жой сўрадим. Навбатчи аёл асал ялаб турган тилида «жоним билан, қайси хонада дам олишни истайсиз? Бир кишилик хонадами ёки кўпчилик хонасидами?» деб таъзим билан сўради. Йўқ, мен кўпчиликка ўрганганман, опажон. Ўша кўпчилик дам оладиган хонадан жой бераверинг дедим. муомалага қойил қолиб «Ундай бўлса марҳамат, мана калит. Яхши туш кўриб ётинг». Навбатчи аёл мени кузатиб қўйди...

Ана хона-ю, мана хона. Оёқ тагига мўъжазгина гилам тўшалган. Хона ўртасидаги столда графин, стакан. Хонанинг бир бурчагига гардероб қўйилган. Радиодан кечки концерт бериляпти. Кроватларни айтмайсизми? Устига оппоқ чойшаб ёзилган, пар ёстиқлар қўйилган. Кечгача савдо қилиб чарчаган эканман. кроватга ёнбошлашим билан, кўзим уйқуга кетибди...

Бир вақт тўсатдан кимнингдир шовқин-сурони хонани бошига кўтарди-ю, уйғониб кетдим. Бундай кўзимни очиб қарасам, «Деҳқонлар уйи»да эмас, одатдагидай кўпчилик ғуж бўлиб ётадиган бозор чойхонасида ётибман. Барзангидай келадиган бир паттачи «Туринг, ётаверасизми, кечаги паттани тўлабсиз-ку, ширинкомани чўзмай жўнаб қолибсиз» деб дўқ уриб турибди.

Э аттанг, бояги кўрган-кечирганларимнинг ҳаммаси тушдаги савдолар экан. Қани энди, кўзимни юмиб яна уйқуга кетсам-у, ўша деҳқонлар орзу қилган даргоҳдаги саргузаштимни давом эттирсам. Э аттанг, иложи йўқ эди-да!

А. ШАЙХОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теleянгиликлар, 18.15 — «Звездочка» тележурнали, 18.55 — «Илҳом лаҳзасида» (ҳужжатли фильм), 19.15 — Биринчи автокомбинат хор коллективининг концерти, 19.50 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 19.55 — Телеянгиликлар, 20.10 — Ер ва эл, 20.40 — «Ўзбекистон чорвадорлари» программаси, 21.10 — Фарғона область Олтиариқ район маданият уйи бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт, 21.50 — «Совет Ўзбекистони» газетасининг 50 йиллигига.

22.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси: Студентлар учун инглиз тилидан 24-машғулот, 18.30 — Олий ўқув юртига кирувчилар учун рус тилида тарих фанидан эшиттириш, 19.00 — Математика.

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Махач (кинофильм), 20.30 — Баян, гармон ва аккордион (музикали эшиттириш).

Рус тилида: 21.10 — Севишганлар орамизда (ҳужжатли фильм), 21.50 — Оталар ери (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/VI да Тошболта ошиқ, 15/VI да Қизбулоқ, 16/VI да Навоий Астрободда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Жадал олға! — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Яхши жойлашибсан — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (2-залда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Плюшчихидаги «уч терак» — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Олға Франция! — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ҳиндулар суянчиғи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 яримда, кеч 7 яримда ва 9.15 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8,45 минутда ва 10.45 минутда бошланади)

Сиртаки — ТЕЛЬМАН номли.
Жадал олға! — «ФЕСТИВАЛЬ».
Олға Франция! — «ХИВА».
Умид қирғоғи — НАВОИЙ номли.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ БОҒДА

15,16 июнда

ЛИРИКА, АШУЛА, МУЗИКА ВА РАҚС КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Тожикистон ССР халқ артисти: ҲАНИФА МАВЛОНОВА

Ўзбекистон ССР халқ артистлари:

ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА, МУҲАММАДЖОН МИРЗАЕВ

солист:

Фахриддин УМАРОВ

Ўзбек халқ чолғу ансамбли жўр бўлади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИГА

бухгалтерлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 3-қават 55—75-хона, бош бухгалтерга учрашилсин.

Адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 10-уй.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА саҳна ишчилари, район кассирлари

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 187-уй, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, „Правда Востока" кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02526 ИНДЕКС — 64697. № — 1883